

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat,

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE DIRECȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Petif**, Consilier la Înalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecen al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

- *Instrăinarea Codurilor. Din Proiectul de Procedură civilă* (urmare) de Judec;
- *Pentru Unificarea Legislației*, de „Curierul Judiciar“;
- *Legile Interpretative după noul ante-proiect al Codului civil*, de D. G. Maxim fost președinte la Curtea de Apel.
- *Roadele unei legi bune, Legea asupra aplanării conflictelor de muncă din 1920*, de E. C. Decusara;

JURISPRUDENȚE:

- Curtea de Casație S. I.: *Preoful Petre Popescu și alții cu Ecaterina Panaitescu și alții* (Desființarea dreptului de moștenire de la gradul al patrulea în sus, din art. 4 din legea din 1924, nu se aplică decât colateralilor neprivilegiați, nu și ascendenților lui de cujus și colateralilor lui privilegiați).
- Idem S. II. *Cesarina și N. Popovici cu Matilda Mircousch* (Cine poate invoca suspendarea executărilor vânzărilor imobiliare pe baza art. 1 și 2 din legea din 1930?), cu *Notă* de Mihai Antonescu, Conferențiar la Facultatea de Drept București);
- Idem S. III. *Ion Ursan cu Ministerul Instruc. Publice* (Membrii Corpului Didactic. Hotărârile Comisiunilor regionale sunt supuse apelului la Comisiunea Centrală de judecată);
- Trib. Ilfov S. I. civ. cor.: *Bancă Marmorosch Blank cu Spirea Peciu* (Chiriașul principal răspunde de actele subchiriașului său, când poate avea aplicație legea din 10 Februarie 1932 relativă la rezilierea contractelor?);
- Trib. Someș S. I.: *Carol Munich cu Casa Centrală a asigurărilor sociale* (Despre litispendența prevăzută în art. 147 Pr. civ. Ardeleană).
- Jurisprudență streină Curtea de Apel din Genua; cu *Nota* Hariton Udrea.

INSTRĂINAREA CODURILOR

(Vezi *Curierul Judiciar* No. 16, 17, 18, 19, 20, 21 și 22 din 1933)

II

Din proiectul de procedură civilă

Continuăm—fără comentarii—publicarea extraselor din proiectul de procedură civilă elaborat de Consiliul Legislativ, pentru a se vedea măsura în care autorii lui au reprodus codul maghiar de procedură civilă.

Proiectul codului de procedură civilă¹⁾

CAPITOLUL III

Participarea terțelor persoane la proces

Chemarea în garanție

Art. 49. — Partea care, în caz de pierderea procesului, ar putea intenta acțiune în regres sau pentru despăgubiri împotriva unei terțe persoane, o va putea chema în garanție înaintea primei instanțe.

Codul maghiar de procedură civilă²⁾

CAPITOLUL III

Participarea la proces a terțelor persoane

Chemarea în garanție

Art. 89. — Partea, care crede că, în cazul când ar pierde procesul, poate valorifica o pretenție de garanție sau de desdăunare contra unui terțiu, în cazul când ar pierde procesul, asemenea și acela care este dat în judecată, pentru o pretenție pe care și terțul o pretinde pentru sine, poate să cheme în garanție pe terțiu — până la deciderea definitivă a procesului. Cel chemat în garanție poate să cheme în garanție, mai departe pe altul.

1) Textul deșus la Camera.

2) Traducerea D-ilor I. Papp și P. Balașiu. Cluj 1925.

Art. 50. — Chemarea în garanție se va face în formele prevăzute pentru acțiune și se va depune la instanță, cel mai târziu în prima zi de înfățișare. Dispozițiunile art. 144 se vor aplica prin asemănare.

Intervențiunea principală

Art. 63. — Cel care reclamă în tot sau în parte un lucru, sau un drept care face obiectul unui proces între alte persoane, poate să interzică acțiune dacă procesul se află înaintea primei instanțe

Acțiunea se va îndrepta împotriva tuturor părților din proces.

Art. 64. — Intervențiunea principală întemeiază un proces de sine stătător. Instanța poate să-l judece deosebit sau să-l conecteze cu procesul principal, dând o singură sentință.

Intervențiunea accesorie

Art. 65. — Cel care are interes legitim ca un proces în curs între alte persoane să fie judecat în favoarea uneia din părți, poate intra în proces pentru a sprijini interesele acelei părți.

Intervențiunea accesorie se poate face în scris în tot cursul procesului, chiar înaintea instanței de casare, arătându-se interesul care o determină.

Asistența judiciară

Art. 76. al. 1. — Cel care nu este în măsură de a face față cheltuelilor cerute de exercitarea unui drept înaintea instanțelor fără a primejdui prin aceasta întreținerea sa sau a familiei, are drept la asistență judiciară.

Art. 79. — În temeiul asistenței judiciare partea poate cere:

1. Scutirea vremelnică de toate taxele de timbru, impozit proporțional și taxă judiciară, precum și de depunerea sumelor necesare pentru administrarea dovezilor;

2. Plata onorariului avocatului din fondul cheltuelilor judiciare sau desemnarea de către barou a unui avocat.

Art. 80. — Asupra cererii de asistență va hotărî președintele instanței înaintea căreia este în curs sau urmează să fie intentată acțiunea pentru care se cere asistența.

Cererea va fi însoțită de un certificat doveditor al lipsei de mijloace, eliberat fără nicio taxă de primăria domiciliului sau reședinței părții.

Ea este scutită de timbru.

Împotriva încheierii prin care se respinge cererea de asistență judiciară, partea poate face recurs timbrat, potrivit legii.

Art. 81. — Sumele necesare pentru administrarea dovezilor vor fi depuse, în cazul când asistența a fost încuviințată, din fondul cheltuelilor judiciare.

Art. 82. — Asistența judiciară poate fi retrasă dacă împrejurările care au motivat-o au încetat de a mai exista.

Retragerea asistenței se pronunță de președintele instanței care a încuviințat-o, după ascultarea părții interesate.

În acest caz fiscalul și avocatul pot cere plata cheltuelilor și onorariile neachitate.

Art. 83. — Încuviințarea asistenței judiciare nu are nicio înrăurire asupra obligațiunii de a înapoia părții potrivit cheltuelile de judecată.

Dacă partea potrivit urmează să plătească cheltuelile de judecată în tot sau în parte, ea va fi obligată să le plătească stafului și avocatului desemnat.

Art. 84. — Asistența judiciară încetează deplin drept prin moartea părții care a dobândit-o.

Poliția sedinței

Art. 188. — Poliția sedinței este încredințată magistratului care prezidează judecata.

În caz de turburări, președintele va putea ordona îndepărtarea turburătorului din sala de ședință.

De asemeni, instanța poate condamna pe turburători la o amendă civilă dela 200—5.000 lei și la nevoie poate ordona deținerea sa pe cel mult 24 ore, indicând locul și timpul deținerii; ordinul de deținere este executoriu de îndată.

Art. 90. — În chemarea în garanție se va arăta temeiul chemării în proces și starea procesului.

Chemarea în garanție se face în scris și va fi comunicată și părții adverse.

Intervenția principală

Art. 82. — Acela, care pretinde pentru sine, în întregime sau în parte, un bun sau un drept, pentru care este proces în curs între alte persoane, până la deciderea definitivă a procesului își poate valorifica dreptul său, prin proces de intervenție principală.

Art. 83. al. 3. — Procesul de intervenție principală este proces independent. Instanța, însă, poate suspenda procesul principal, până la deciderea definitivă a procesului de intervenție principală și poate ordona și desbaterea conexă a proceselor.

Intervenția accesorie

Art. 84. al. 1. — Acel, care are interes juridic ca procesul în curs între alte persoane, să se decidă în favoarea uneia din părți, poate să intervină în proces, pentru ajutarea părții pentru ca ea să dobândească procesul.

Art. 85. — Intervenția accesorie se poate face până la deciderea definitivă, în orice stadiu al procesului și chiar în legătură cu căile de atac.

Dreptul de paupertate

Art. 112. al. 2. — Instanța, însă, ținând seamă de toate împrejurările, poate împărtași cu dreptul de paupertate și partea, care nu poate acoperi speșele de proces, fără să nu sufere scădere întreținerea necesară ei proprie și aparținătorilor săi, la a căror întreținere partea este obligată în urma legii sau a practicii legale.

Art. 113. al. 1. — În urma acordării dreptului de paupertate, partea:

1. Cu începere dela prezentarea cererii pentru acordarea dreptului de paupertate este scutită, deocamdată, de plata taxelor și timbrelor ivite în cauză.

3. Dobândește dreptul de a i se delega un avocat pentru purtarea deocamdată fără taxe, a cauzei sale.

Art. 115. al. 1. — Acordarea dreptului de paupertate se poate cere la instanța procesului, în scris sau oral.

Al. 3. — De lângă cerere se va prezenta și certificatul oficial, care dovedește poziția sau profesiunea părții, raporturile sale de avere, suma impozitului direct ce are de plătit către Stat....

Art. 123. — ...Partea poate să facă recurs contra deciziunii, prin care se refuză, se revoacă dreptul de paupertate și se ordonă plata ulterioară.

Art. 113 al. 4. — Este scutită, deocamdată, de plata taxelor și speselor delegațiilor judecătorești, de plata indemnizațiilor martorilor și experților, cum și de plata speselor publicațiilor necesare și ale curatorului cauzei, — și pe acestea le anticipează fiscalul.

Art. 118 al. 2. — Instanța procesului va revoca părții și din oficiu în oricare stadiu al procesului, dreptul de paupertate, dacă reese că nu au existat ori că nu mai există condițiunile dreptului de paupertate. Instanța este obligată să hotărască, în privința revocării dreptului de paupertate și la cererea avocatului delegat pentru partea săracă, pe temeiul că procesul se prezintă încă dinainte absolut fără rezultat.

Art. 114. — Acordarea dreptului de paupertate nu atinge obligațiunea față de partea adversă, pentru restituirea speselor de proces.

Art. 120 al. 1. — Speșele amintite în punctul 4 al art. 113, de plata cărora partea săracă a fost deocamdată scutită, trebuiesc încasate dela partea adversă dacă aceasta a fost obligată la restituirea speselor procesului.

Art. 118 al. 1. — Dreptul de paupertate încetează cu moartea acelei părți care i-a fost acordat.

Publicitatea

Art. 209. — Menținerea ordinii și a demnității debaterii este îndatorirea președintelui.

Președintele chiamă la ordine pe aceia din auditoriu, care turbură ordinea sau ating demnitatea debaterii, ori cari își manifestă plăcerea sau neplăcerea — și dacă aceasta rămâne fără rezultat, îi poate invita să părăsească sala și în caz de necesitate poate ordona să fie scoși cu forța.

Art. 210. — În cazul turburării mai grave a ordinii, în special în cazul ofensării membrilor instanței, a adversarului sau a reprezentantului său, a martorilor sau a experților — președintele poate pedepsi cu amendă în bani până la două sute de lei pe

Impotriva încheierii se poate face recurs.

Art. 189. — Dacă turburătorul este chiar una din părțile din proces, înainte de a i se aplica măsurile de mai sus, președintele îi va pune în vedere că în caz de continuare va fi îndepărtat din ședință, iar procesul se va judeca în lipsa lui.

Dacă partea îndepărtată are avocat, desbaterea se va continua cu acesta.

Art. 190. — Dacă cel care turbură liniștea ședinței este avocat, președintele îl va chema la ordine.

Când turburarea ordinii ia astfel de proporții, încât continuarea desbaterilor numai este cu puțință, instanța va amâna desbaterile pe cheltuiala avocatului.

Impotriva încheierii de condamnare a instanței se poate face recurs.

Art. 192. — Dacă în sala de ședință a unei instanțe de judecată se va săvârși o infracțiune, președintele va încheia de îndată un proces-verbal de constatarea faptului săvârșit și-l va înainta autorității competente pentru deschiderea acțiunii publice.

Când infracțiunea săvârșită este o crimă, președintele poate dispune în același timp arestarea făptuitorului.

Art. 193. — Dispozițiunile art. 189 și urm. se vor aplica și în cazurile când judecătorul exercită funcțiunile sale în afara sălii de ședință.

Hotărâri separate

Art. 353. — La cererea oricăreia din părți, instanța va putea da hotărâri separate asupra osebitelor capete de cereri sau pentru unele din ele la care partea a renunțat ori pe care partea potrivită le-a recunoscut sau care pot fi separate, soluționate de îndată.

Aceste hotărâri sunt supuse căilor de atac și de executare, în mod separat.

Hotărârea, cu privire la cheltuielile de judecată, poate fi rezervată până la pronunțarea hotărârii ce se va da asupra celorlalte capete de cereri.

Rectificarea hotărârilor

Art. 355. — Erorile materiale strecurate într-o hotărâre pot fi rectificate și din oficiu, cât timp hotărârea nu a devenit definitivă.

Dacă hotărârea cuprinde inexactități de altă natură, sau când se pot constata omisiuni, nepotriviri sau obscurități, rectificarea nu se poate face decât la cerere, făcută în termenul de apel sau recurs.

Cererea întemeiată pe dispozițiunile de mai sus, va fi comunicată părții potrivnice, care poate să răspundă în scris, în termen de 5 zile dela comunicare.

La cererea uneia din părți instanța poate dispune ascultarea părților în camera de consiliu.

După expirarea termenului mai sus arătat, instanța va hotărâ prin încheiere care va fi comunicată părților.

Dacă nu s'a făcut apel sau recurs împotriva hotărârii date în fond, încheierea va fi supusă recursului.

În caz de apel sau de recurs partea poate să ceară, la desbatere, anularea sau modificarea încheierii.

Art. 356. — Rectificarea hotărârii se poate cere în termen de 10 zile dela pronunțare sau comunicare, când ea nu se pronunță cu privire la un drept principal ori accesoriu, valorificat în instanță, sau la cheltuielile de judecată, precum și când nu arată termenul de executare, potrivit dispozițiunilor art. 335. Instanța hotărâște prin sentință.

Art. 357. — Cererile de rectificare sau întregirea unei hotărâri nu suspendă curgerea termenului de executare sau de atac, împotriva acestei hotărâri.

persoanele cari nu iau parte la desbateri, cum și pe părți, pe reprezentanții lor, pe martori și pe experți.

Art. 211. — Instanța poate să invite, să părăsească sala, pe părți, pe reprezentanții lor, pe martori și pe experți dacă nu se supun dispozițiunilor președintelui, iar în caz de necesitate poate ordona să fie scoși cu forța.

În cazul când partea sau reprezentantul ei sunt invitați să părăsească sala, se va aplica art. 111. al. 2...

Art. 213. al. 2. — Dacă avocatul care ia parte la desbatere comite vreo turburare de ordine, președintele îl poate chema la ordine, iar în caz de turburare mai gravă a ordinii, instanța îl poate pedepsi cu amendă până la 200 lei.

Dacă turburarea ordinii este de așa măsură că desbaterea cu acel avocat nu se mai poate continua, instanța poate să-și amâne desbaterea pe spesele avocatului.

Art. 215. — Dacă, în cursul desbaterii, se comit fapte pasibile de pedeapsă, conform legilor penale sau chiar pe cale disciplinară, starea de fapt va fi consemnată în proces-verbal separat, iar procesul verbal se va comunica autorității competente.

Dacă, conform procedurii penale, are loc arestul preventiv, instanța va aresta pe făptuitor și-l va trimite imediat înaintea autorității competente.

Art. 217. — Drepturile ce se pot exercita de judecătorii de ocol, în baza art. 209—213, le are și judecătorul delegat și cel rogat, în procedura sa.

Art. 214—216 sunt aplicabile și în procedura judecătorilor delegați sau rogați.

Sentința parțială

Art. 388. — Dacă dintre mai multe pretenții care sunt valorificate într-o petiție de acțiune chiar și numai una este potrivită pentru rezolvirea finală; apoi dacă numai o parte a pretenției din acțiune — înțelegând aici și acțiunea conexă din ordinul instanței, într-o singură procedură — este potrivită pentru rezolvare finală, instanța va putea aduce sentință parțială.

Art. 390. — Dacă părătul recunoaște în întregime sau în parte pretenția din acțiune, cum și dacă reclamantul renunță în întregime sau în parte la pretenția sa, instanța — la cererea adversarului — este obligată să aducă sentință finală sau sentință parțială, în sensul recunoașterii sau a renunțării.

Corectarea sentinței — Rectificarea sentințelor. — Complectarea sentinței

Art. 407. al. 1. — Instanța, la care s'a făcut greșeala, poate corecta oricând și din oficiu greșelile de nume, de socoteală și altele similare evidente, strecurate în sentință.

Art. 408. — Dacă în starea de fapt cuprinsă în sentință, sunt greșeli, cari nu pot fi încadrate în articolul precedent, apoi lipsuri, contraziceri sau obscurități, oricare parte, în termen de opt zile, poate să ceară rectificarea lor. Acest termen curge dela pronunțarea sentinței, iar dacă, la pronunțare, sentința nu era redactată deplin în scris, dela afișarea listei sentințelor; partea căreia i s'a înmănat sentința, poate să înainteze cererea în opt zile socotite dela înmănare.

În petiția de rectificare trebuie să se expună cererea hotărâtă referitoare la rectificare.

Instanța va decide, asupra cererii, după desbatere orală, fără procedură de dovedire.

Art. 409. al. 1. — Dacă, în sentință, instanța n'a dispus asupra vreunei părți a cererii din acțiune sau din contra cerere în privința obligațiunii principale ori accesorii, sau asupra suportării spelor de proces, cum și în cazul când instanța nu a hotărât asupra cererilor referitoare la executabilitatea sentinței sau, contrar legii, n'a declarat executabilă sentința, oricare parte va putea cere completarea sentinței.

Cererea de complectare trebuie prezentată în opt zile, socotite — în procedura tribunalelor — dela înmănarea sentinței, iar în procedura jud. de ocoale dela pronunțarea sentinței, respectiv de la înmănare pentru partea căreia sentința i-a fost înmănată.

Al. 4. — Asupra cererii, instanța va hotărâ după desbatere orală. Hotărârea se poate întinde numai asupra chestiunii complectării...

Art. 408 al. ultim. — Cererea de rectificare nu are efect de suspendare contra apelului, contra sentinței date și asupra executării sentinței.

Art. 409 al. ultim. — Procedura de complectare nu are efect de suspendare asupra apelului contra sentinței aduse și asupra executării sentinței.

Judecata în apel

Art. 401. — Apelul se va judeca în camera de consiliu, dacă părțile în procese patrimoniale renunță în scris sau verbal în ședință la desbaterile orale.

În acest caz președintele instanței va desemna ca raportor un membru al instanței; raportul înfățișat la termenul de judecată va arăta cuprinsul acțiunii și al apărării, rezultatul probelor administrate, dispozitivul hotărârii atacate și motivele ei în rezumat, împrejurările ce urmează să fie constatate din oficiu precum și motivele de apel cu răspunsul dat prin întâmpinare.

Termenul fixat pentru judecată nu se va aduce la cunoștință părților prin citare, urmând ca ele să-l ia în cunoștință prin listă întocmită potrivit art. 152.

Părțile pot fi de față la judecată, punând concluzii sumare.

Dacă instanța găsește necesară ascultarea părților sau administrarea unor noi dovezi, va fixa un termen pentru desbateri orale citând părțile.

Dispozițiunile de mai sus nu se vor aplica în cazul când părțile invoacă fapte sau probe noi.

Art. 402. — Procedura prevăzută de art. 401 este obligatorie când s'a făcut apel numai pentru cheltuielile de judecată sau când s'a atacat cu apel numai considerentele hotărârii.

În acest caz președintele va pune în vedere intimatului, odată cu comunicarea apelului, ca în termen de 15 zile poate depune la instanța de apel întâmpinarea. Părțile pot fi de față la judecată, dar nu pot pune concluziuni.

Arbitrajul.

Art. 622. — Contractul de arbitraj este valabil numai dacă s'a făcut în scris, cu privire la un anumit litigiu sau cu privire la cele ce s'ar putea naște dintr'un raport de drept arătat în contract și dacă cuprinde arătarea tribunalului la care urmează a fi depusă hotărârea dată de arbitrii.

Contractul este valabil numai întru cât părțile pot să dispună liber de obiectul litigiului.

Art. 623. — Contractul de arbitraj poate fi cuprins și în înscrisul făcut asupra însuși raportului de drept.

Art. 624. — Când contractul nu cuprinde dispozițiuni privitoare la numirea arbitrilor, fiecare parte va numi un arbitru. Stipulațiunea ca o parte să fie îndreptățită să numească arbitru în locul celeilalte sau ca o parte să aibă mai mulți arbitri decât cea laltă parte, este nulă.

Dacă sunt mai mulți reclamânți sau părți ei își vor numi arbitrul sau arbitrii, prin majoritatea de voturi, iar în lipsă de majoritate, prin tragerea la sorți.

Art. 626. — Când arbitrii urmează a fi numiți de părți, partea reclamantă va notifica părții potrivnice numele și domiciliul arbitrului sau arbitrilor săi, punând în vedere celeilalte părți să numească și ea arbitrii săi.

Dacă partea potrivnică în termen de 10 zile dela primirea notificării nu-și numește arbitrii, numirea se va face, la cererea părții reclamante, de președintele tribunalului arătat în contract.

Dispozițiunile de mai sus vor fi aplicate și în cazul când un arbitru numit de părți moare sau nu poate ori nu vrea să îndeplinească funcțiunea de arbitru.

(Va urma).

Procedura în cazul referărei publice a apelului

Art. 512 al. 1. — Dacă, în apelul său, partea declară că voește ca apelul să fie rezolvat fără desbatere orală, apelul va fi comunicat adversarului — cu aplicația corespunzătoare a alin. 2 și ultim al art. 134 — cu invitarea, că dacă din partea sa voește desbaterea orală a apelului, să comunice în scris instanței de apel cererea sa în această privință, în opt zile socotite dela înmânarea apelului; iar dacă nu voește desbaterea orală, să înainteze în scris în acelaș termen, contra semnate de avocat, observațiunile sale asupra apelului.

Art. 514. — Dacă în baza art. 512 și 513, apelul trebuie rezolvat fără desbatere orală, instanța de apel va hotărî asupra apelului pe baza referării publice.

Despre ziua referării publice părțile vor fi înștiințate numai prin afișarea listei cauzelor cari vor fi referate. Afișarea se face pe tabla de publicațiuni a instanței cu opt zile înainte de referare, iar în cazuri urgente cu cel puțin trei zile.

Privitor la expunerea raportului, se va aplica art. 497¹⁾.

După expunerea raportului părțile își vor motiva oral cererile

Art. 517 al. 1. — Instanța de apel va fixa desbatere orală în cazul art. 512 și 513, dacă, după referarea cauzei, ordonă vre-o administrare de probe pentru a putea rezolva apelul sau dacă trebuie să hotărască asupra vreunor chestiuni nedebătute înaintea primei instanțe, tot asemenea și dacă de altfel pentru lămurirea pricinii, găsește necesară audierea părților. Dacă ambele părți sunt prezente la referarea cauzei, instanța va putea deschide îndată desbaterea orală,

Art. 513 alin. 1. — Apelul trebuie fixat fără fixare de desbatere orală, dacă sentința a fost apelată numai pe baza punctelor 1—5 ale art. 504 sau în baza art. 505; tot asemenea dacă sentința a fost atacată numai în chestiunea suportării cheltuielilor de judecată sau cuantumul lor, precum și dacă apelul s'a făcut contra unei sentințe date în urma lipsei dela desbaterea de constituirea procesului sau în chestiunea unor excepții prohibitive.

În aceste cazuri, adversarul va fi încunoștințat despre apel cu mențiunea că, în opt zile socotite dela înmânarea apelului, va putea să înainteze, la instanța de apel, observațiile date în scris....

Despre arbitri.

Art. 767. — Compromisul este valabil numai dacă este dreșat în scris, dacă se referă la o chestiune discutabilă determinată sau la cauze discutabile ce se pot naște în viitor dintr'un raport juridic determinat și dacă părțile pot să dispună liber asupra obiectului contractului.

Art. 768. — Dacă prin compromis, arbitrul sau membrii tribunalului de arbitri nu sunt numiți și compromisul nu dispune altfel referitor la constituirea tribunalului de arbitri, fiecare va alege câte un arbitru. Coprignonitorii aleg împreună; dacă nu cad de acord asupra persoanei ce urmează să aleagă, decide majoritatea voturilor, iar în lipsă de majoritate, tragerea la sorți,

Art. 770. — Fiecare parte poate soma pe adversar ca, în 15 zile dela primirea somației, să-și exercite dreptul de alegere. Partea, care somează, trebuie să-și execute prin somație dreptul de alegere ce i se cuvine.

Exercitarea dreptului de alegere se face în felul că partea comunică adversarului, numele, poziția sau ocupația și domiciliul arbitrului ales de ea, cum și declarația de acceptare a arbitrului.

Art. 772. — Dacă partea, somată conform art. 770 să aleagă arbitru, nu satisface somației, partea care a somat se poate dezista dela compromis sau poate să ceară, la instanța ordinară, ca aceasta să numească arbitrul în locul adversarului său.

Art. 771. — Dacă arbitrul, care n'a fost numit prin compromis, moare sau din altă cauză nu poate exercita judecarea, ori refuză îndeplinirea obligațiunii ce și-a luat, partea își va exercita din nou dreptul de alegere și poate fi somată să-și exercite acest drept.

JUDEX.

¹⁾ *Art. 497.* — După prezentarea cererilor, părțile vor expune sentința atacată și hotărârile premergătoare sentinței, împreună cu motivările lor, cum și rezultatul desbaterei și administrării probațiunii decurse înaintea primei instanțe, întrucât aceasta va fi necesară pentru a se putea înțelege cererile și pentru a se putea cenzura hotărârea atacată. Președintele este obligat să supravegheze ca expunerile să fie exacte și complete; în caz de necesitate, va dispune, ca un membru al instanței sau greșierul să citească sentința, cum și actele prin care se așteaptă rezultatul procedurii dela prima instanță.

Pentru Unificarea Legislației

Unificarea legislației românești încetează de a fi un deziderat al opiniei publice spre a intra în domeniul înfăptuirii.

Anteproiectele, redactate de Consiliul Legislativ și prezentate de Ministrul Justiției Parlamentului, sunt acum supuse analizei unor Comisiuni din cari fac parte reprezentanții ai instituțiilor de cultură juridică și ai partidelor politice.

Se urmărește cu toată bunăvoința o cât mai bună redactare a Codurilor României întregite.

„Curierul Judiciar” care a luptat din primul număr al reapariției sale după Războiul de întregire a Neamului pentru realizarea unității sufletești prin unificarea legislației, înțelege a și face și acum datoria de a contribui la înfăptuirea unei bune legislații unificate.

El se adresează în acest scop tuturor colaboratorilor și cititorilor săi și-i roagă să-l comunice, cu toată obiectivitatea adecuată unei opere de interes național, observațiile lor asupra anteproiectelor redactate de Consiliul legislativ, pentruca inevitabilele imperfecțiuni și lacune, ale oricărei opere omenești, să poată fi astfel la timp semnalate și corectate și să realizeze în acest chip, cu consensul și colaborarea întregii suflări românești, o bună lege românească.

Articolele vor fi scrise pe câte o pagină, în mod cîteț. Ele vor fi revizuite de Comitetul de direcție și se vor publica numai după ce vor fi admise.

„CURIERUL JUDICIAR”

LEGILE INTERPRETATIVE

După noul ante-proiect al Codicelui civil

D-l P. Vasilescu, profesor al facultății juridice din Iași, într'un substantial articol, publicat în *Curierul Judiciar*, arată că zisul ante-proiect ar trebui să prevadă în mod formal că legile interpretative nu trebuie să conțină idei noi, sub sancțiunea de a fi socotite ca legi noi, aplicabile în viitor, fără efect retroactiv (1).

În susținerea adausului acestui aliniat la ante-proiect, distinsul profesor aduce ca argument că: „astfel, s'ar înlătura abuzul legiuitorului de a prezenta legi noi cu titlul de legi interpretative, numai pentru a le da efect retroactiv prin natura legei”.

În stadiul actual al jurisprudenței române și al doctrinei unanime, după care dispozițiunile noi și cu totul diferite de acele ale legei pe care o interpretă, într'o atare lege interpretativă fiind privite ca măsuri ale unei legi ordinare și deci cu efect retroactiv numai pentru viitor, socotim, că este inutil adausul la care se referă d-l profesor Vasilescu.

Legile interpretative sunt acele care lămuresc dispozițiunile cu conținut întunecat ale unei legi în ființă așa că ele ca măsuri suplimentare, sunt menite a fi încorporate în legile ce le aplică, făcând un corp cu ele. Acesta fiind caracterul legilor interpretative, este evident că nu poate fi vorba de

retroactivitate când o lege, pretinsă interpretativă, conține măsuri noi, căci atare măsuri nu vor fi aplicate de către instanțele judiciare decât numai raporturilor de drept încheiate după promulgarea lor.

Curtea de Casație ca și celelalte instanțe au precizat natura legei interpretative. „Legea interpretativă este aceea care înlocuiește texte îndoelnice cu texte clare, care dă un înțeles precis unei dispozițiuni legale obscure, care aduce lumină fără să schimbe nimic esențial dintr'însa, sau să adauge ceva peste ea (2).

Laurent, de a cărui autoritate este bine ca totdeauna să ne folosim, spune clar: „Este evident că dacă într'o lege interpretativă s'ar găsi o dispozițiune nouă, am reveni la principiile generale asupra neretroactivității” (3). În acelaș sens *Aubry et Rau* (4).

Când o lege nu a avut ocaziune a veni în discuțiune dinaintea instanțelor judecătorești, spune *Inalta Curte*, nu era nevoie ca o lege nouă să vină să o interpreteze, mai cu deosebire când legea nouă conține dispozițiuni cu totul noi, și cu înțelesuri diferite, și chiar contradictorii asupra aceluiaș punct (5).

„Nu este suficient ca o lege să aibă denumirea de interpretativă”, spun iarăși tribunalele, ca în realitate să fie ca atare (6).

Experiența a dovedit după cum prea bine spune d. profesor Vasilescu și după cum arată și d-nii *Colin* și *Capitant*, în reputata lor operă de drept civil, că legiuitorul se servește de subterfugiul unei legi, așa zisă interpretativă, pentru a disimula caracterul retroactiv, pe care voeste, în realitate să-l dea unei dispozițiuni noi și să înlătore astfel neplăcerea cu care opinia publică primește în mod general o dispozițiune de acest fel (7).

Socotim, însă, că în atari cazuri este suficientă pentru justițiabili, garanția ce o au în tribunale, care, după cum am arătat, aplică măsurile noi, înglobate în legea interpretativă, numai pentru viitor, conform principiilor generale ale neretroactivității.

Dealtminteri, socotim, că este iluzorie prohibițiunea pe care o propune d. profesor Vasilescu de a se insera în viitorul cod civil, pentru că mai ales, în timpul din urmă, legiuitorul nici n'a avut nevoie să recurgă la subterfugiul legilor interpretative spre a ajunge indirect la retroactivitate, căci, principiul neretroactivității nefiind constituțional, el proclamă de-adreptul retroactivitatea, chiar dacă ea atinge drepturile câștigate și adevăratele principii de drept ce ar fi înscrise în noul cod civil. Legile ordinare viitoare pot să nu tină seamă de o restricțiune în plus a viitorului cod civil, după cum până acum de multe ori s'a înlăturat principiul atât de categoric al neretroactivității, prescris de legea civilă în vigoare.

Comentatorii operilor de drept și chiar sociologii

2) Cas. I. no. 448 din 17 Sept. 1910; Trib. com. Ilfov. no. 623 din 1912.

3) *Laurent*, „Principes de dr. civil”, I pag. 366.

4) *Aubry et Rau*, „Cod. civ.”, I pag. 60.

5) Cas I. no. 549 din 1912.

6) Trib. com. Ilfov s. I. no. 623 din 1912 și Trib. com. Ilfov s II, no. 119 din 1912.

7) *Colin et Capitant*, „Droit civil”, I, pag. 56.

1) Prof. P. Vasilescu, „Conflictul legilor în timp în Anteproiectul Cod. Civil”, „Curierul Judiciar” no. 21 din 28 Mai 1933.

recomandă însă legiuitorilor de a nu abuza de dreptul retroactivității. Benjamin Constant spune: „Retroactivitatea rîlică legeri caracterul ei, iar legea care are efect retroactiv nu mai este lege”. Să sperăm, că în viitor se va ține mai mult seamă de marele principiu al neretroactivității.

DIMITRIE G. MAXIM

Fost președinte la Curtea de Apel

ROADELE UNEI LEGI BUNE

Legea asupra aplanării conflictelor de muncă din 1920

O lege bună se apreciază numai prin repercusiunea ce o are asupra realităților sociale pe care caută să le reglementeze, în spiritul de ordine și de dreptate.

Dacă legea reușește să întroneze ordinea și dreptatea acolo unde înainte exista desordinea și in justiția, efectele ei bine făcătoare nu vor întârzia să se producă.

Una din aceste legi este aceea *asupra conflictelor de muncă din 1920*, al cărui autor este d. Trancu-Iași, fostul Ministru al Muncii.

Știm cu toți ce fierbere domnea între lucrători și patroni înainte de 1920, cum se țineau lanț grevele și ce pierderi înregistra economia noastră Națională.

După promulgarea acestei legi, grevele scad, spiritul de conciliațiune se întronează între cei doi factori ai muncii și economia națională câștigă.

Aceste efecte bune ale legii le apreciem nu numai noi, dar și străinii.

Astfel d-l *Benito Mussolini*, cu ocaziunea discuțiunii în Camera Deputaților a proiectului de lege italiană asupra „*Disciplinei juridice ale raporturilor colective de muncă*”, în special cu privilegiul art. 13, care prevedea arbitrajul obligator în conflictele dintre capital și muncă, a făcut măgulitoare aprecieri asupra legi române din 1920:

„Importantă este și legea română din 1920, care interzice orice întrerupere de lucru având o altă origină decât condițiile însuși ale muncii. Distinge industriile în două categorii: cele de *utilitate publică* și cele *particulare*; pentru primele se prevede *arbitrajul obligatoriu*, pentru celelalte se prescrie *încercarea de conciliațiune obligatorie*.

„Se înțelege foarte bine că prin legislațiunea multor țări s'a hotărât reducerea numărului șomeurilor și s'a încercat de a-i include în modul cel mai satisfăcător și într'un termen cât mai scurt posibil.

„După calculele unora, în timpul celor 5 ani: 1920 — 1925, s'au pierdut 200 milioane de zile de lucru pe Continentul European și în Sta-

tele-Unite. Bogăția risipită prin urmare este evaluată la 400 milioane sterline“¹⁾.

Sunt interesante și datele pe care le citează d. Mussolini referindu se la legea română: „Înainte de aplicarea legii, zicea d-sa, erau 753 greve, în anul 1920, în anul următor ele scad la 187; numărul conflictelor care au fost aplanate pe calea legii erau 123 în 1920, 635 în 1921, 1222 în 1922.

Un om de stat roman comentează astfel rezultatele acestei legi: „Se poate trage concluzia că legea din 1920 a contrebuit în mare parte la diminuarea zilelor pierdute în conflictele muncii, având o repercursiune fericită asupra producției naționale pentru o țară care încă nu a ajuns la dezvoltare mai mare din punct de vedere industrial. Un milion și jumătate de zile de lucru pierdute au fost economisite și aceasta a însemnat *un mare folos pentru viața muncitorească și economia generală a României*“.

„Rezultatele sunt așa de satisfăcătoare în toate privințele și ne permite a privi în viitor cu destulă liniște“, încheie d. Mussolini documentata sa cuvîntare²⁾.

Această apreciere măgulitoare a d-lui Benito Mussolini asupra legi române din 1920, ne umple sufletul de o mare bucurie, căci și legislațiunea noastră, când este bine concepută și mai ales bine aplicată, poate servi ca izvor de documentare și pentru alte țări.

Autorul ei d. *Trancu-Iași* se poate felicita de roadele muncii sale, ca fost și viitor ministru al muncii.

E. C. DECUSARĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 27 Februarie 1933

Președintia d lui AL. IUCA, Președinte

Preotul Petre Popescu și a. cu Ecaterina Panaitescu și a.

Decizia No. 280

Succesiuni. Moștenire ab intestat. Desființarea dreptului de moștenire dela gradul al IV-lea în sus. Art. 4 legea din 1924. Dispoziție care nu se aplică decât colateralilor neprivilegiați, nu și descendentilor lui de eujus și colateralilor lui privilegiați. (art. 4 legea din 1921. art. 664, 685, 666, 667 și 672 c. c.).

Legea din 1921, care prin art. 4 desființează dreptul de moștenire ab intestat dela al IV-lea grad în sus, este o lege cu caracter pur fiscal, cu scopul de a crea noi resurse pentru Stat.

Această lege, — care în ce privește suprimarea dreptului de moștenire, cuprinde numai dispozițiile din art. 4, — nu a putut aduce prin acest text nici o modificare ordinii succesoriale și raporturilor

1) *Benito Mussolini*. Discorsi del 1925 pg. 285.

2) *Discorsi*, pg. 291.

dintre moștenitori, astfel cum ele sunt statornicite prin normele din c. c., întru cât art. 4 nu dispune nimic în această privință.

Cu atare, legea din 1921 nu poate avea aplicațiune decât față de acei moștenitori a căror vocațiune succesorală este stabilită numai pe temeiul gradului lor de rudenie cu defunctul și unde succesiunea se împarte pe capete, rudele de acelaș grad având aceleași drepturi iar cele de grad mai apropiat excluzând pe cele în grad mai îndepărtat.

Această vocație succesorală și drept de moștenire, codul civil le prevede numai pentru colateralii neprivilegiați, căci în ce privește pe descendenții lui de cujus și colateralii privilegiați al lui, codul civil le acordă beneficiul reprezentării, pe temeiul căruia dânsii sunt trecuți de lege în locul și gradul autorilor lor precedeați, astfel că, în aceste succesiuni gradul este indiferent, el nefiind acela care determină vocația succesorală și cota de moștenire, ci numai tulpina din care fac parte acești succesori și deci în privința acestor moștenitori disp. legii din 1921 nu pot avea nici o aplicațiune.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Const. D. Polichron pe d-nii avocați Eug. Herovanu și Gh. Manolescu, în susținerea și combaterea motivelor de casare și

Deliberând,

Asupra recursului de față,

Văzând motivul de casare astfel formulat:

„Greșita aplicare a art. 675 c. civ. și a legii modificatoare din 28 Iulie 1921.

„Violarea și nesocotirea art. 664, 665, 666, 667 și 672 c. civ. Omissione esențială și nemotivare.

„Am arătat la prima instanță, oral și prin concluziunile scrise, cum și prin motivele de apel și concluziunile depuse în instanța de apel, că legea din 28 Iulie 1921 nu privește pe succesorii colaterali privilegiați și pe descendenții acestora, deoarece descendenții fraților și surorilor lui de cujus, conform art. 666 c. civ., prin ficțiunea legală a reprezentării prevăzute de art. 664 c. civ., se urcă în gradul celui reprezentat, adică în speță, în gradul surorilor defunctului, fiind deci socotiți de lege că succed în gradul al II-lea, chiar dacă ei ar fi de un grad mai îndepărtat, și chiar dacă ar veni în concurență cu unchi sau succesori descendenți de ai fraților lui de cujus, de orice grad ar fi ei.

„Am demonstrat cu argumente trase din art. 675 c. civ., căruia îi este aplicabilă legea din 28 Iulie 1921, că există două feluri de succesori colaterali: 1) Succesori privilegiați, adică frați, surori și descendenți ai acestora de orice grad ar fi ei, care succed înlăturând pe toți ceilalți colaterali, cum și pe bunici; și al 2-lea colaterali neprivilegiați, care culeg succesiunea numai în cazul când conform art. 675 c. civ. nu există frați, surori sau descendenți ai acestora în orice grad, sau ascendenți. Că în caz de concurență între descendenții fraților și surorilor, cu colateralii prevăzuți de art. 675, succesiunea se cuvine descendenților fraților și surorilor, chiar dacă acești descendenți ar fi mai îndepărtați în grad de cât colateralii neprivilegiați, fiindcă așa ordonă legea prin art. 664—674 c. civ. și că toată jurisprudența și doctrina confirmă teza apărării noastre.

„Atât Tribunalul, cât și Curtea de Apel violează disp. art. 664—674 c. civ. când afirmă că legea fiscală din 1921 a desființat reprezentarea admisă de art. 666 c. civ. la colateralii privilegiați și la succesorii lor, de oarece legea din 1921 nu

conține o asemenea dispozițiune expresă de abrogarea ficțiunii reprezentării la colateralii privilegiați.

„Procedând astfel, a adăugat la lege o dispozițiune pe care aceasta nu o conține.

„Ambele instanțe puteau vedea eroarea în care au picat, deoarece la descendenții colateralilor, din cauza ficțiunii reprezentării, succesiunea se împarte pe tulpină (à souche), dându-i-se unui descendent de frate, dacă este singur pe souchea sa și este chiar de un grad mai îndepărtat, acelaș drept succesoral ca și un frate care este în gradul al II-lea de rudenie cu defunctul, pe când la colateralii neprivilegiați, colateralul de grad mai apropiat, înlătură pe toți ceilalți colaterali de grade mai depărtate, pentru simplul motiv că la asemenea colaterali, succesiunea deferindu-se pe baza proximității gradului de rudenie, nu este admisă nici reprezentarea, nici partiagiul pe tulpină.

„Am mai arătat că legea din 1921 desființează dreptul de succesiune al colateralilor neprivilegiați dela al IV-lea grad în sus, atribuire succesiunea Statului, dacă nu se găsesc succesori până la al IV-lea grad.

„Că chiar din felul cum se exprimă textul când vorbește de grad și de grad în sus, rezultă că nu poate fi vorba în această lege decât numai de colateralii prevăzuți de art. 675 c. civ., căci numai la aceștia linia de rudenie se stabilește mergând până la un ascendent, deci până la o persoană găsită în susul lui de cujus, pentru a coborî apoi la colateralii, linia de rudenie fiind deci întotdeauna „în sus“.

„Că la frați și la surori sau la descendenții acestora, succesiunea se deferă special prin textele de favoare și anume art. 666, 667, 672, 673 și 674 c. civ., acești colaterali formând o clasă de succesori aparte, căreia legea i-a acordat privilegiile din textele arătate mai sus.

„Tribunalul nu a discutat nimic asupra acestei chestiuni, ci a făcut o confuzie gravă între colateralii privilegiați și cei neprivilegiați, căci altfel nu putea ajunge la soluția nejuridică la care a ajuns, comițând astfel o omisiune esențială și o nemotivare, căci dacă ar fi examinat aceste argumente ale noastre, soluția ar fi fost cu totul alta decât aceea pe care a dat-o.

„Am mai arătat ambelor instanțe că chiar dacă am presupune prin imposibil, că legea din 1921 ar fi aplicabilă și descendenților fraților lui de cujus, ea nu poate avea aplicare în speță, deoarece între succesorii lui de cujus se găsesc succesori: o soră (gradul al II-lea) și descendenți de ai surorilor precedate în gradul al III-lea, al IV-lea, al V-lea și al VI-lea și că legea din 1921 prevăzând condițiunea ca să nu existe succesori colaterali până la al IV-lea grad inclusiv, ea nu poate avea aplicare în speță, întrucât această lege nu regulează ordinea între succesori, ci confiscă în favoarea Statului succesiunea colaterală neprivilegiată, dacă nu se găsesc succesori până la al IV-lea grad.

„Că aplicând greșit această lege din 1921, se ajunge la situațiunea stranie, că în loc ca succesiunea să se împartă pe tulpină, între toți descendenții fraților lui de cujus de orice grad ar fi ei, ea să fie culeasă de succesorii lui de cujus până la al IV-lea grad, majorându-i-se acestora, fără nici un drept, partea lor cu partea succesurilor descendenți ai fraților, care ar fi de gradul al V-lea și al VI-lea, cu toate că și ei prin ficțiunea reprezentării sunt socotiți de lege ca și descendenții fraților de gradul al IV-lea, că se urcă în locul celui reprezentat, și că toți acești descendenți, deși sunt de grade diferite, sunt socotiți în gradul al II-lea.

„Dacă teoria instanțelor de fond ar fi fost adevărată, ar fi trebuit ca în locul succesurilor de gradul al V-lea și al VI-lea să fie introdus Statul, căci numai așa legea putea să fie aplicabilă, iar nu să atribue celorlalți succesori până la gradul al IV-lea, partea de succesiune ce se cuvine legal succesurilor de gradul al V-lea și al VI-lea.

„Curtea de apel omite a se pronunța și asupra acestei apărări și însușindu-și pur și simplu argumentarea eronată a Tribunalului, a dat o decizie violând textele arătate mai sus, cu atât mai mult cu cât legea din 1921 nu prevede dispozițiuni că se abrogă reprezentarea admisă la colaterali privilegiați, și comite și o omisiune esențială și o nemotivare, nepronunțându-se asupra apărării noastre de mai sus”.

Având în vedere decizia supusă recursului din care rezultă că, intimata Ecaterina Panaitescu, în calitate de soră a def. Cănuță Ionescu, cerând Trib. Prahova împărțirea averii rămase de pe urma numitului defunct, recurenții de astăzi, în calitate de descendenți din Nița G. Vărbileanu, soră predecedată lui de cujus, au făcut intervenție în această acțiune cerând să li se recunoască și lor, în această calitate, dreptul în succesiunea în discuțiune; că, atât Tribunalul cât și Curtea de apel, aceasta din urmă prin decizia supusă prezentului recurs, au respins ca nefondată intervențiunea recurenților.

Că, pentru a decide astfel Curtea de Apel adoptând, în această privință, sentința primei instanțe, constată în fapt că, succesiunea def. Cănuță Ionescu s'a deschis ab intestat; că, dânsul nu a lăsat nici descendenți, nici ascendenți, ci numai colaterali privilegiați și anume pe reclamanta Ecaterina Panaitescu sora lui primară și descendenți din două surori consanguine, precedate: Nița G. Vărbileanu și Fița Em. Cantor; că nu se contestă că recurenții de astăzi sunt descendenți din Nița G. Vărbileanu, însă spre deosebire de ceilalți descendenți ai surorilor defunctului, dânsii sunt moștenitori în gradul al V-lea față de de cujus și ca atare, motivează Curtea, dânsii, deși în puterea ficțiunii reprezentării s'ar putea urca în locul autoarei lor în ramura Niței Vărbileanu, totuși însă nu li se poate recunoaște nici un drept de moștenire, deoarece legea din Iulie 1921, asupra impozitului progresiv pe moșteniri, aducând modificări dispozițiilor din c. c. cu privire la ordinea succesorală, a desființat prin art. 4 dreptul de moștenire ab intestat dela gradul al V-lea în sus și ca atare, dispozițiunile din c. c. referitoare la ficțiunea reprezentării, cuprinse în art. 664 c. c., nu și mai pot produce efectele decât pentru rudele până la gradul al IV-lea inclusiv, care singure pot să se urce în locul reprezentaților de gradul I, II și III.

Că, conchide instanța de fond, dacă s'ar da acestui text interpretarea cerută de recurenți, s'ar eluda intențiunea clară a legiuitorului din 1921, prin aceea că s'ar da putință unei rude mai îndepărtate de gradul al IV-lea, să ia parte la succesiune, ceiace nu se poate, legea menționată neprevăzând nici o favorizare sau excepție.

Având în vedere că această soluțiune este criticată prin motivul de casare pentru greșită aplicare a art. 675 c. c. și a legii din 28 Iulie 1921, — violarea și nesocotirea art. 664, 665, 666, 667 și 672 c. c.; omisiune esențială și nemotivare.

Considerând că, din termenii art. 4 legea din 1921, care prevede că dreptul de moștenire ab intestat dela al IV-lea grad în sus, se desființează și patrimoniul defuncților fără testament și fără rude până la al IV-lea grad inclusiv, trece în folosul fiscului, iar al acelora fără rude dela al V-lea până la al XII-lea grad, trece în folosul casei meseriilor, cum și din restul dispozițiilor prevăzute în această lege, rezultă că, ceiace a făcut preocuparea

legiuitorului din 1921, atunci când a edictat această dispoziție a fost numai, de a crea noi resurse pentru Stat, prin îndepărtarea dela succesiune a moștenitorilor dela gradul al V-lea în sus, în privința cărora nu se poate presupune nici o afecțiune din partea lui de cujus, care în majoritatea cazurilor nici nu i-a putut cunoaște în timpul vieții sale și al căror grad de rudenie se stabilește cu greutate, din care cauză foarte adesea persoane fără nici un grad de înrudire cu cei decedați în asemenea condiții, reușiau să obțină succesiunea lor, în dauna Statului, care după lege ar fi fost singurul îndreptățit să culeagă succesiunea.

Că, astfel fiind, disp. art. 4 legea din 1921, cu caracter pur fiscal și al cărui text se referă numai la suprimarea dreptului de moștenire al rudelor dela al V-lea grad în sus, nu a putut aduce vreo modificare ordinii succesorală și raporturile dintre moștenitori, astfel cum ele sunt statornicite prin normele edictate de codul civil și ele nu pot avea aplicațiunea decât față de acei moștenitori a căror vocație succesorală este stabilită numai pe temeiul gradului lor de rudenie față de defunct și când succesiunea se împarte pe capete, rudele de acelaș grad având aceleași drepturi și cele de grad mai apropiat excluzând pe cele aflate într'un grad mai îndepărtat.

Considerând că, această vocație succesorală și drept de moștenire, codul civil îl prevede numai pentru colaterali neprivilegiați (art. 675 c. c.) de oarece în ce privește descendenții lui de cujus și pe colaterali privilegiați al lui (fratii și surorile lui cu descendenții lor), pentru cazul când moștenirea se cuvine lor, codul civil le recunoaște beneficiul reprezentării (art. 664 și urm.), pe temeiul cărora dânsii sunt trecuți de lege în locul și gradul autorilor lor, în cazul când aceștia au precedat lui de cujus, independent de gradul de rudenie în care dânsii personal (descendenții sau colaterali privilegiați s'ar afla față de de cujus, iar împărțirea succesiunii se face, în ambele cazuri, pe tulpină (art. 667 c. c.) nu pe capete, ca la colaterali neprivilegiați, astfel că cei în grad mai apropiat cu de cujus nu pot îndepărta dela succesiune pe cei în grad mai îndepărtat și de fapt în aceste succesiuni, gradul este indiferent, el nefiind acela care determină vocația succesorală și cota de moștenire, ci numai tulpina din care fac parte acești moștenitori.

Considerând că de aci rezultă că, reprezentarea stabilind o ordine și vocațiune succesorală, care nu depinde de gradul moștenitorului, art. 4 legea din 1921 nu a putut ridica recurenților, care sunt colaterali privilegiați ai defunctului Cănuță Ionescu, dreptul lor de a succede prin reprezentare odată ce dânsii vin în concurență cu rude care fac parte din aceeași clasă de colaterali privilegiați și numai dacă în persoana lor ar exista cauze de înlăturare dela succesiune pentru motive personale de nedemnitate etc., ei ar putea fi excluși dela moștenire.

Că, dar numai prin violarea și nesocotirea disp. art. 664, 665, 666, 667 și 672 c. c., și greșita aplicare a art. 4 legea din 1921, Curtea de fond a putut respinge apelul și cererea de intervenție a recurenților, astfel că, motivul de casare fiind fondat, recursul se admite, trimitându-se pricina spre o nouă judecare.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul. Casează cu trimitere deciziunea no. 204 din 1932 a Curții de apel București s. III-a. etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II a

Audiența dela 21 Februarie 1933

Președenția d. lui A. D. PROCOPU, Con-șilier

Cezarina și N. Popovici cu Matilda Mircousch

Jurnal No. 1171

Executare. Suspendarea executărilor vânzărilor imobiliare. Cum o poate invoca? Cetățean străin. Pierdere naționalității române de străină căsătorită cu un român. În ce condiții poate beneficia? Art. 1 și 2 legea suspendării executărilor silite imobiliare din 1930. Art. 4 și 40 legea de naționalitate română.

1. Potrivit art. 1 din legea pentru suspendarea execuțiilor silite imobiliare din 1933, se suspendă toate executările imobiliare și această dispozițiune nu se referă numai la o anumită categorie de persoane-debitori, interesate într-o execuție, ci poate să fie invocată și de către creditorii angajați în asemenea vânzări.

2. Potrivit disp. art. 2 al. g. din aceeași lege datoriile către creditorii supuși străini cu date certe înainte de 18 Dec. 1931, nu sunt supuse dispozițiilor legii.

In speță, pierderea naționalității române și proba legală a acestei pierderi de către o străină, căsătorită cu un român, prin reintegrarea în naționalitatea de origină, în urma încetării căsătoriei, nu poate să rezulte din decretul guvernului străin, care dispune reintegrarea, ci conf. art. 40 legea română asupra naționalității, după care se cere o declarație formală de renunțare, — astfel că, nefăcându-se dovada legală, incidentul se respinge.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Cezarina Popovici și N. Popovici în contra ordonanței de adjudecare a Tribunalului Ilfov no. 1782 din 1932, și jurnal no. 3032 din 1932.

În prezența recurentului prin av. Mihai Antonescu și a intimatei Mathilda Mircousch prin av. Morgenstern.

Procedura completă.

Recurenții cer suspendarea pe baza legii exec. silite din dec. 1932. Intimata prezintă un act al arondismentului 16 din Paris, pretinzând că este supusă franceza și deci exceptată dela lege prin art. 2. Ridică incidentul privitor la lipsa calității recurentului de a cere suspendarea fiind creditor, susmenționata lege dând puțința numai debitorului de a formula o atare cerere de suspendare în favoarea acestuia, fiind create dispozițiile legii suspendării execuțiilor silite.

Deliberând.

Asupra cererii de suspendare formulate de recurenți, cât și a incidentului ridicat de intimata Mathilda Mircousch privitor la lipsa de calitate a recurenților - creditori, de a se prevala de dispozițiile legii suspendării execuțiilor silite din Decembrie 1932.

Considerând că în conformitate cu art. 1 din legea pentru suspendarea execuțiilor silite imobiliare din Decembrie 1932, se dispune în mod imperativ că se suspendă până la 31 Martie 1933, vânzarea silite și adjudecarea bunurilor imobile prin natură, destinația și obiectul la care se aplică, cât

și judecarea recursurilor și a tuturor actelor de procedură considerate căi de atac, făcute împotriva ordonanțelor sau hotărârilor de adjudecare.

Că dispozițiile acestui text de lege fiind generale, iar nu referitoare numai la o anumită categorie de persoane — debitori — interesate într-o execuțiune silite, de aci rezultă în mod neîndoios că ele pot fi invocate și de către creditorii angajați în asemenea vânzări.

Că astfel fiind, incidentul ridicat de Mathilda Mircousch referitor la lipsa de calitate a recurenților, de a cere suspendarea unei execuțiuni silite în cari aceștia figurau ca creditori urmăritori, apare ca nefondat și are a se înlătura.

Având în vedere că intimata Mircousch, a mai învederat în combaterea cererii de suspendare formulată de recurenți, și împrejurarea că ea este străină și anume cetățeană franceză (exhibând) prezentând în acest sens un act emis de primăria arondismentului 16 din Paris și susținând că beneficiază de excepțiunea prevăzută de art. 2 al. g. din legea suspendării execuțiilor silite din Decembrie 1932.

Considerând că într'adevăr, potrivit dispozițiilor art. 2 al. g. din suscitata lege, datoriile către creditorii supuși străini cu dată certă înainte de 18 Decembrie 1931, nu sunt supuse dispozițiilor acestei legi.

Că în dovedirea situațiunei sale excepționale, intimata a prezentat actul susmenționat, prin care tinde să stabilească că a pierdut cetățenia română devenită franceză.

Având în vedere că din actele și lucrările dosarului rezultă că Mathilda Mircousch, născută Bally, din tată francez pe teritoriul României, după ce a doândit, prin căsătoria cu un român cetățenia română, mai târziu, 18 Februarie 1932, în urma decesului soțului său, a cerut și Statul francez i-a încuviințat prin decretul emis de arondismentul 16 din Paris, reintegrarea în cetățenia franceză, potrivit art. 11 din legea franceză din 10 August 192.

Considerând însă, că pierderea naționalității române și proba legală a acestei pierderi de către o străină, căsătorită cu un român, — prin reintegrarea în naționalitatea sa de origină, în urma încetării căsătoriei — nu poate să rezulte din decretul guvernului străin, care dispune reintegrarea, ea trebuind a fi făcută potrivit dispozițiilor art. 40 din legea română asupra naționalității, care reclamă o declarație formală de renunțare, autentificată de autoritățile române, formalitate care în speță nu s'a dovedit a fi fost îndeplinită.

Că astfel fiind, și cum actul prezentat de intimat, nefăcând dovada legiuită după legea română, în sensul susținerii acesteia, obiecțiunea ei cătă a fi înlăturată ca nefondată.

Pentru aceste motive, Curtea respinge incidentul ridicat de intimata Mircousch, cât și obiecțiunea acesteia bazată pe dispoz. art. 8 din legea pentru suspendarea execuțiilor silite din Decembrie 1932.

Admite cererea de suspendare formulată de recurentă. Suspendă cauza.

NOTA. — Inalta Curte de Casație s. II, soluționează prin deciza ce adnotăm, două probleme pline de însemnătate.

A) Dacă și creditorii figurând într-o instanță de urmărire, nu numai debitorii urmăriti, pot benefi-

cia de legea din 23 Decembrie 1933 pentru suspendarea executărilor;

B) Dacă pierderea naționalității române — dobândită de o streină prin căsătoria sa cu un român, — poate să rezulte din reînțegrarea în naționalitatea de origină, fără îndeplinirea formelor cerute de legea română. Soluțiunea dată de Inalta Curte ambelor probleme este în totul fundată și judicioasă.

A) Asupra primei chestiuni, Inalta Curte a decis — cu drept cuvânt — că și creditorii pot să invoace, deci să beneficieze, de legea suspendării executărilor nu numai debitorii.

Legea din 23 Dec. 1933 prevede suspendarea tuturilor executărilor silite imobiliare, judecarea recursurilor și a tuturilor actelor de procedură considerate căi de atac făcute împotriva ordonanțelor de adjudecare. Tot ea creiază unele excepțiuni, pe cari le menționează expres, enumerându-le în art. 2 (creditori streini), creanțe speciale, etc.).

Legea nu limitează numai la debitorii dreptul de a invoca suspendarea, ci dispune — pur și simplu — ca toate executările și judecarea tuturilor căilor de atac să fie suspendate.

În lipsa unui text, care să excepteze pe creditorii, desigur că aceștia pot să invoace suspendarea unui asemenea proces în care figurează ca părți litigante.

Art. 399 din proc. civ. stabilește că o execuție silită se poate contesta de cei *interesați* sau *vătămați* prin executare; iar art. 599 prevede că în contra ordonanței de adjudecare au dreptul de a face recurs: datornicul urmărit, *creditorii* sau orice *persoană interesată*.

Legea din Dec. 1932, dispunând suspendarea executărilor și judecarea actelor căii de atac la executare, recursurile etc., fără a circumscrie dreptul de beneficiu numai la unele părți la debitorii, rezultă neîndoios că toate părțile ce figurează într'un asemenea litigiu, pot să invoace suspendarea, deci și creditorii.

A admite contrariul, însemnează nu numai să se adauge la legea suspendărilor o limitare și o decădere neprevăzută de legiuitor, dar și să se anihileze dreptul de apărare al celor interesați într'o execuție și sunt îndrituiți s'o atace, deci și să o suspende, această suspendare încorporându-se în dreptul lor de apărare.

Am putea să mai adăugăm că legea suspendărilor, n'a fost creiată numai ca un privilegiu special al debitorilor, ci ca o rațiune economică, urmărindu-se evitarea unei injustiții sociale prin susragerea obligațiilor juridice dela mediul economic în care s'au născut și prin continuarea executărilor de drept comun, într'o epocă de prăbușire a preturilor. Impreviziunea contractanților este fundamentul legii excepționale de intervenție prin suspendare; deci, toți cei cari participă la confecționarea obligației au dreptul și interesul de a beneficia de consecințele impreviziunii, consacrată indirect de legiuitor.

Dacă la aceasta mai adăugăm și principiul că creditorul poate exercita acțiunile debitorului, soluțiunea Inaltei Curți apare și mai firească.

Cu atât mai mult, cu cât un debitor se poate solidariza cu unul din creditorii urmăritori (în primele ranguri ipotecare) sau cu adjudecatarul, poate accepta un preț de vânzare derizoriu, sau poate abandona acțiunile sale cu rea credință, lezând pe

ceilalți creditori și lăsând creanțele lor fără acoperire.

Soluțiunea dată de Inalta Curte, admitând și pe creditorii la beneficiul suspendării, este, deci, și juridică și echitabilă.

Ea are și o valoare practică de viitor, principiul său putând fi invocat și în materie de conversiune și asanare.

B) Cea de a doua problemă rezolvată de Inalta Curte, poartă asupra unui caz de stabilirea naționalității. Legile de conversiune și suspendare stabilind un tratament preferențial pentru creditorii *streini*, cari sunt exceptați dela aplicarea lor, o avalanșă de invocări a naționalității streine a asaltat instanțele noastre.

În speța d-na M., de naționalitate franceză, devenită română prin căsătorie, obține dela guvernul francez — după ce căsătoria sa încetează — un decret de reînțegrare în naționalitatea de origină; înaintea Curții produce acest decret spre a stabili calitatea sa de *streină*; calitatea aceasta i-a fost contestată, întrucât nu dovedea că a pierdut naționalitatea română în conformitate cu legea română a naționalității din 24 Febr. 1924.

Inalta Curte a admis principiul că pierderea naționalității române și proba acestei pierderi de o asemenea română prin căsătorie, reînțegrată ulterior în naționalitatea de origing, după încetarea căsătoriei, nu poate să rezulte din decretul de reînțegrare al guvernului strein, ci trebuie ca repudierea naționalității române să se facă în conformitate cu legea naționalității române.

Soluțiunea dată de Inalta Curte este o desăvârșită interpretare a art. 40 din legea naționalității din 1924, cât și a spiritului acestei legi în materie de unitatea naționalității.

Intr'adevgr, legea română — urmărind prin diferite căi să realizeze *unitatea familiei* din punct de vedere al naționalității — pune principiul că streina căsătorită cu un român dobândește *ipso facto* naționalitatea română (art. 4) sacrificând autonomia de voință a femeii, care nu mai are de ales între naționalitatea sa și a soțului, ci între căsătorie și naționalitatea de origină. Un sistem logic, deși aspru, fiindcă se urmărește ca toți membrii familiei românești să aibă acelaș statut național.

Ca o consecință firească a rigorii cu care absoarbe în naționalitatea română pe streinele căsătorite cu români, legea noastră prevede că asemenea române prin căsătorie *conservă* naționalitatea română și după încetarea căsătoriei. Se urmărește încă odată unitatea familiei, pornindu-se dela rațiunea obiectivă ca mama copiilor dintr'o asemenea căsătorie sau văduva unui român să rămână pentru totdeauna română; în acelaș timp și mai ales, se urmărește evitarea cazurilor de apatrizie injustă, fiindcă streina — devenită română prin căsătorie, fără posibilitate de a-și păstra naționalitatea originară — riscă de cele mai multe ori să nu o mai recapete pe aceasta, după încetarea căsătoriei, deci să rămână fără naționalitate.

Dar, legea română, deși nu permite streinei să își păstreze naționalitatea sa în cazul căsătoriei cu un român, îi îngăduie însă să *repudieze* naționalitatea românească, după desfacerea căsătoriei, *dacă* face o declarație formală și autentică în acest sens, înbintând-o Ministerului de justiție sau, în streinătate, legațiilor și consulatelor. Fără o aseme-

nea declarație însă femeia de origine străină nu este liberată de naționalitatea românească dobândită prin căsătorie, chiar dacă a încetat căsătoria (art. 40 leg. naț. rom.).

Când deci, o asemenea românească ar voi să repudieze naționalitatea românească și să-și recapete naționalitatea de origine, ea trebuie — pe lângă formalitățile cerute de legea Țării sale — să repudieze formal cetățenia românească, fiindcă, altfel, ea nu încetează de a fi românească, chiar dacă legea țării de origine i-ar admite reintegrarea. În același sens: G. Calbairac, *Traité de nationalité de la femme mariée*, p. 260 și urm.; Maxim, *Naționalitatea*, p. 147).

Dreptul internațional lăsând fiecărui Stat libertatea completă de a reglementa naționalitatea sa, condițiile de dobândire și pierdere a ei, instanțele românești sesizate cu un asemenea caz de naționalitate, trebuie să aplice legile românești pentru a vedea dacă cetățenia românească a încetat sau nu, în conformitate cu acestea, indiferent dacă se pretinde că s'ar fi operat o schimbare a naționalității, în conformitate cu legea străină.

MIHAI ANTONESCU

Conferențiar la Facultatea de Drept din București
Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 14 Noembrie 1932

Președinția d-lui VESP. ERBICEANU, Consilier

Ioan Ursan învățător prin av. Eugen Nicoțau cu Min. Instr. Publice și Cultelor prin av. N. Davidescu

Deciziunea No. 1430

Membri ai corpului didactic. Apel contra deciziilor comisiunilor regionale de judecată. (art. 143 și 144 din legea înv. primar din 1924, art. 69, 74 și 283 din legea de org. Minist. Instr. Publice din 1930).

1. Ceeace determină calea de atac la care este supusă o hotărâre este legea în vigoare, în momentul când s'a pronunțat hotărârea ce se atacă.

2. În conformitate cu art. 69 din legea de organizare și funcționare a Ministerului instrucțiunii publice și a cultelor, toate hotărârile comisiunilor regionale de judecată sunt supuse dreptului de apel la comisiune de judecată.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Ioan Ursan contra deciziei Comisiunii Centrale de judecată din Ministerul instrucțiunii publice și al Cultelor no. 21 din 1931, dată în proces cu numitul minister.

Având în vedere că, prin numita deciziune s'a respins ca inadmisibil apelul făcut de învățătorul Ioan Ursan contra deciziei Comisiunii regionale Iași no. 13 din 1931, prin care numitul învățător a fost pedepsit pe baza art. 143 al. 6 din legea învățământului primar din 28 Iulie 1924, cu suspendarea pe timp de trei luni și cu pierderea salariului și gradațiilor pe acest timp.

Că, pentru a respinge apelul ca inadmisibil, Comisiunea Centrală stabilește că potrivit art. 144 al. 4 din sus numita lege, art. 74 din legea pentru organizarea Ministerului instrucțiunii publice, din 1 Iulie 1930, și art. 12 din legea modificatoare din 19

Iulie 1931, pedeapsa suspendării pe timp de 2-6 luni se pronunță de către Comisiunile regionale în primă și ultimă instanță.

Văzând motivele de casare în cuprinsul următor:

„Violarea, de lege și exces de putere.

„Comisiunea centrală de judecată respingându-mi apelul ca inadmisibil se întemeiază în considerentele sale pe dispozițiile art. 143 și 144 din legea învățământului primar din 1924, care prevăd că atunci când comisia regională aplică pedeapsa suspendării din serviciu pe 2-6 luni cu pierderea dreptului la leafă și gradație, ceeace a fost cazul meu, această pronunțare este în ultimă instanță, întrucât art. 74 din legea pentru organizarea și funcționarea Ministerului Instrucțiunii publice și al Cultelor din 1 Iulie 1930, pune în vigoare odată cu această lege și dispozițiile cap. 10, adică a art. 143 și 144 din legea învățământului primar din 1924.

„Comisia centrală de judecată însă nu ține seamă de dispozițiile precise, categorice și care nu suferă interpretare ale art. 69 din legea de organizare a Ministerului din 1 Iulie 1930, care spune textual că: hotărârile Comisiunii de judecată regională sunt supuse apelului în 15 zile dela pronunțarea sau comunicarea, după cum învinuitul a fost sau nu prezente, fără a face nici o deosebire în ceeace privește pedeapsa pronunțată și fără a deosebi după felul acesteia, hotărâri în ultima sau prima instanță, deci fără drept sau cu drept de apel.

„Potrivit deci acestui articol prin hotărârea Comisiei de judecată regională este susceptibilă de apelare.

„Este drept că art. 74 al aceleiași legi, pune în vigoare dispozițiile art. 143 și 144 din legea din 1924, dar aceasta pentru acele dispozițiuni cuprinse în aceste două articole care nu sunt prevăzute în legea din 1930 și nu sunt constrazise de dispozițiile precise ale acesteia din urmă.

„Legea din 1930 de exemplu nu mai stabilește penalitățile ce sunt de aplicat abaterilor membrilor corpului didactic care erau prevăzute în legea din 1924 și atunci în ce privește stabilirea acestora menține în vigoare prin art. 70 arătările art. 143 și 144 din 1924.

„Este indiscutabil însă că nu mai pot rămâne în picioare acele dispozițiuni din art. 143 și 144 ale legii din 1924, asupra cărora legea din 1930, decide altfel. Nu poate rămâne în vigoare deci nici dispoziția că anumite pedepse s'ar aplica în ultima instanță de îndată ce noua lege prin articol precis, 69 supune apelului fără distincție, toate hotărârile Comisiunilor de judecată regionale și ca dovadă în plus că așa e, relevăm faptul că și alte dispoz. ale legii din 1930, contrazic pe cele ale articolelor 143, 144 din legea din 1924; de exemplu modul cum curge termenul de apel la Comisia centrală, altul este acest mod în legea din 1930, altul este acel din 1924. Interpretându-se art. 74 din legea din 1930, în felul cum face, în cazul meu, Comisia Centrală de judecată s'ar ajunge la concluzia bizară și neadmisibilă că dispozițiile precise ale unei legi noi să fie înlăturate prin cele contrarii ale unei legi vechi, astfel că dispozițiile art. 74 din legea din 1930 în ceeace privește menținerea art. 143 și 144 din legea din 1924 nu pot fi interpretate decât în ceeace privește părțile despre care noua lege nu prevede nimic, făcând trimiteri la cea veche, dar nu în părțile asupra cărora noua lege cuprinde alte prevederi precise și indiscutabile.

„Dealtfel legea din 1930, prin art. 283 abrogă toate legile și regulamentele anterioare contrarii și, astfel că și din acest punct de vedere, din legea din 1924 nu mai poate rămâne în vigoare de cât dispozițiile ce nu contrazic pe cea din 1930.

„În asemenea condițiuni socotim ca, trecând peste dispozițiile art. 69 și 283 ale legii de organizare din 1930, Comisiunea centrală de judecată a violat această lege și interpretând așa cum a făcut-o articolul 74, al comis un vădit ex-

ces de putere și în consecință cu onoare cerem să binevoiți a ne admite recursul, a casa deciziunea atacată și întrucât veți binevoi a decide că apelul meu era admisibil, să dispuneți trimiterea dosarului spre judecare, Comisiunii centrale de judecată”.

Având în vedere că prin motivul de casare recurentul susține că atunci când i s'a respins apelul ca inadmisibil s'a violat legea și s'a comis un exces de putere deoarece art. 69 din legea de organizare a Ministerului instrucțiunii din 1 Iulie 1930. prevede calea apelului contra deciziunilor Comisiunilor regionale; că art. 74 pune în vigoare numai acele dispozițiuni din art. 143 și 144 ale legii din 1924, care nu sunt cuprinse în legea din 1930 și nu se contrazic cu cele din această din urmă lege.

Considerând că în drept este constant că ceea ce determină calea de atac la care este supusă o hotărâre, este legea în vigoare în momentul când s'a pronunțat hotărârea ce se atacă.

Având în vedere că în speță este necontestat că deciziunea Comisiunii regionale s'a pronunțat în anul 1931 când era în vigoare legea de organizare a Ministerului instrucțiunii din 1 Iulie 1930.

Considerând că această lege prin art. 69 prevede că deciziunile Comisiunilor regionale sunt supuse apelului în termenul prevăzut de acest text.

Considerând că este adevărat că art. 74 din aceeași lege prevede că pe data punerii în aplicare a acestei legi, 1 Iulie 1930, intră în vigoare art. 143 și 144 din legea învățământului primar din 1924, care prevede pedepsele ce se pot da membrilor Corpului didactic primar, cum și de către cine se pronunță aceste pedepse.

Că dacă art. 144 din legea dela 1924 mai prevede că pedeapsa suspendării pe termenul de 2-6 luni se pronunță de Comisiunile regionale în ultimă instanță, de aci nu se poate deduce că sub legea din 1930, n'ar exista dreptul de apel prevăzut categoric de art. 69 el fiind înlăturat prin dispozițiunile art. 144.

Că în adevăr ceea ce s'a pus în vigoare prin art. 143 și 144 din legea dela 1924 prin art. 74 din legea de la 1930, este numai dispozițiunea referitoare la pedepse și la organele care o aplică, însă în ce privește dreptul de apel se aplică dispozițiunile art. 69 din legea dela 1930, care dispozițiuni acordă părților o garanție în plus față de art. 144, adică dreptul de apel contra deciziunilor Comisiunilor regionale.

Că, de altfel, dispozițiunea din art. 144 cu privire la lipsa dreptului de apel contra deciziunilor Comisiunilor regionale, constituie o dispoziție anterioară față de cea din art. 69 din legea dela 1930 și deci conform art. 283 din această din urmă lege, orice dispoziție anterioară contrară este abrogată.

Că deci, față de considerațiunile mai sus expuse, rezultă că în speță deciziunea Comisiunii regionale de judecată no. 13 din 1930 este supusă apelului în termenul prevăzut de art. 69 sus citat.

Că, întrucât Comisiunea centrală a decis astfel a violat dispozițiunile art. 69 și a comis un exces de putere așa că motivele de casare sunt fondate, iar recursul urmează a se admite și a se trimite dosarul aceleiași Comisiuni spre a judeca apelul în speță.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul.

NOTA. Această jurisprudență este cea dintr-o pronunțată de Inalta Curte în acest sens.

C. J.

TRIBUNALUL ILFOV S. I CIV COR

Audiența din 15 Mai 1933

Președenția d-ii PETRE GHÎTESCU, Judecător
Banca Marmorosch Blank cu Spirea Peciului
Sentința civilă No. 706

Inchiriere. Chiriașul principal răspunde de actele subchiriașului său. Legea din 10 Febr. 1932. Rezilierea contractului prin notificarea chiriașului. Nu are loc, când subchiriașul continuă să rămână în imobil.

1. Chiriașul principal răspunde de faptele subchiriașului său, fiindcă raportul juridic fiind încheiat între proprietar și chiriașul principal, proprietarul se adresează către partea cu care a contractat, și aceasta chiar atunci, când în contractul de închiriere s'a permis subînchirierea.

2. Legea din 10 Febr. 1932, care a permis chiriașului să rezilieze contractul de închiriere pe ziua de 23 Aprilie 1932, nu se aplică când chiriașul a subînchiriat, iar subchiriașul continuă să stea în imobil și după 23 Aprilie 1932, deoarece chiriașul trebuind să pună la dispoziția proprietarului imobilul pe ziua de 23 Aprilie 1932, această obligație nu și-o mai poate îndeplini, din cauza subchiriașului.

Tribunalul,

Asupra acțiunii introduse de Banca Marmorosch Blank Soc. anon., cu sediul în București, Strada M. Blanck No. 4, prin reprezentanții săi legali, contra lui Spirea Peciului, din București, str. Buzesti no. 67 bis, pentru plata sumei de 190.000 lei, cu dobânzi legale și cheltueli de judecată.

Având în vedere actele din dosar, susținerile părților și notele scrise depuse.

Având în vedere că reclamanta Banca Marmorosch Blank a susținut prin procuratorul său, că a închiriat dela pârâțul Spirea Peciului, prăvălia din imobilul din București Calea Rahovei no. 109, colț cu str. Bozianu, împreună cu pivnița, pe termen de 10 ani, începând dela 1 Oct. 1927; că în contract s'a prevăzut că închirierea este obligatorie pe primii cinci ani, iar pentru anii următori facultativă, fiind obligat numai chiriașul să notifice proprietarului cu un an înainte, că nu mai înțelege să mențină contractul; că reclamanta cu un an înainte de 1 Oct. 1932 a notificat pârâțului, că nu va mai menține contractul dela 1 Oct. 1932.

Că însă la 10 Februarie 1932 s'a promulgat legea privitoare la închirierile imobilelor urbane, înainte de 1 Ianuarie 1932; că după această lege, închirierile dinainte de 1 Ianuarie 1932 nu se pot rezilia, sub condițiunea ca denunțarea să fie notificată proprietarului în termen de o lună dela publicarea legii în Mon. Oficial.

Că reclamanta susține că s'a conformat acestei legi, notificând pârâțului rezilierea; că, prin acțiunea de față reclamanta cere să-i fie restituită chiria de 190.000 lei, plătită pe intervalul de timp dela 23 Aprilie 1932 până la 1 Oct. 1932, fiindcă această plată nu mai are nicio cauză, prin rezilierea contractului pe ziua de 23 Aprilie 1932.

Având în vedere că pârâțul a susținut, că legea din 10 Februarie 1932 nu îi este aplicabilă reclamantei, fiindcă aceasta și-a executat contractul înainte de venirea legii, prin plata făcută înainte de apariția legii.

Că apoi prin contractul intervenit între părți, reclamanta avea dreptul să subînchirieze; că aceasta a uzat de acest drept, iar subchiriașul a rămas în imobil și după data de 23 Aprilie 1932; că acest lucru îl dovedește pârâtul cu certificatul depus la dosar.

Că prin rămânerea subchiriașului în imobil, a susținut pârâtul, reclamanta nu mai poate să beneficieze de legea din 10 Februarie 1932, fiindcă reclamanta nu i-a pus pârâtului imobilul la dispoziție, cum era obligată să facă.

Că față de aceste susțineri, pârâtul a cerut respingerea acțiunii ca nefondată.

Considerând în drept, că chiriașul răspunde de actele subchiriașului său, fiindcă raportul juridic fiind încheiat între proprietar și chiriaș, acesta are să răspundă față de proprietar, de orice fapt privitor la imobil.

Că această răspundere o are chiriașul, chiar atunci când în contractul de închiriere, s'a permis subînchirierea, fiindcă prin această permisiune s'a căutat numai să se avantajeze chiriașul, ca atunci când găsește în interesul lui să facă subînchirierea, să aibă dreptul să o facă, neînțelegându-se prin această permisiune, că chiriașul să fie degajat de responsabilitate.

Considerând că interpretarea aceasta nu este contrazisă de art. 17 din legea proprietarilor, care spune că atunci când proprietarul a primit sublocația contractului, locatarul principal este considerat ca descărcat față de locatarul său; că ceea ce vizează art. 17 din legea proprietarilor este o subînchiriere făcută și pe care proprietarul o acceptă, iar nu clauzele din contractele de închiriere, cari permit subînchirierea; că de altminterea este și rațională această interpretare, fiindcă la facerea contractului de închiriere proprietarul nu cunoaște persoana subchiriașului pentru a aprecia dacă mai trebuie ținut răspunzător și chiriașul principal, pe când după facerea subînchiririi proprietarul cunoscând persoana subchiriașului, el este în măsură să aprecieze, dacă pentru subînchiriere va răspunde numai subchiriașul, sau să fie ținut mai departe răspunzător și locatarul principal.

Considerând că legea din 10 Februarie 1932, care a căutat să favorizeze pe chiriași ale căror contracte fiind încheiate înainte de 1 Ian. 1932, aveau o chirie mai mare față de chiriat ce se plătea la data apariției legii, a permis chiriașului ca în termen de o lună de zile dela apariția legii, să încunoștiințeze pe proprietar, că reziliază contractul pe ziua de 23 Aprilie 1932; că prin faptul că contractul se rezilia, imobilul i se pune la dispoziție proprietarului pe ziua de 23 Aprilie 1932.

Considerând că atunci când imobilul a fost subînchiriat de locatarul principal, acesta nu mai poate să considere reziliat contractul deși el a notificat rezilierea contractului, însă subchiriașul a continuat să rămână în imobil pe baza contractului de subînchiriere; că contractul de închiriere nu se poate desființa fiindcă locatarul, prin reziliere, trebuind să pună imobilul la dispoziția proprietarului său, această obligație nu și-a îndeplinit-o prin rămânerea mai departe în imobil a subchiriașului; că locatarul rămâne deci mai departe obligat din cauza faptului sublocatarului său.

Considerând că aceeași situație există, când numai o parte din imobilul închiriat a fost subînchiriat; că locatarul principal nu poate să-i pună la dispoziție proprietarului numai o parte din lucrul închiriat, fiindcă obiectul închirierii n'a fost numai ce i se pune la dispoziție proprietarului; că numai punând la dispoziția proprietarului imobilul în felul cum el a fost închiriat, chiriașul este considerat ca liberat de contractul de închiriere.

Având în vedere că în speța de față se constată că reclamanta a subînchiriat o parte din prăvălia închiriată, către

alte persoane, iar contractul acestora expira la 26 Octombrie 1932.

Că din certificatul no. 7555 din 1932, liberat de Comisariatul Circumscripției, din care face parte imobilul închiriat, se constată că subchiriașii au continuat să locuiască imobilul subînchiriat și după data de 23 Aprilie 1932.

Că, prin faptul subchiriașilor, pârâtului nu i s'a mai pus la dispoziție imobilul închiriat de acesta.

Că, nepunându-i-se imobilul la dispoziție, reclamanta nu poate să ceară, să i se restituie chiria plătită pe intervalul dela 23 Aprilie 1932, până la 1 Octombrie 1932, și fiind astfel acțiunea reclamantei urmează a fi respinsă ca nefondată.

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge ca nefondată acțiunea.

(ss) **Petre Ghițescu, Hariton Udrea.**

NOTA. — În numărul 20 din 1933 al acestei reviste, s'a publicat în rezumat decizia Curții din Douai, din 11 Aprilie 1932, prin care s'a hotărât că locatarul principal răspunde de rămânerea mai departe în imobil a sub-locatarului, după expirarea contractului de închiriere, chiar dacă în contractul de închiriere a fost permisă subînchirierea (v. pag. 319).

Aceiași chestiune a răspunderii locatarului principal din cauza rămânerii în imobil a sub-locatarului, s'a pus și în fața Trib. Ilfov s. I civ. cor., prin sentința mai sus publicată. Tribunalul a dat aceeași soluțiune, statuând că locatarul principal răspunde de sub-locatarul său.

În speța supusă judecării Trib. Ilfov, locatarul principal a vroit să beneficieze de legea din 10 febr. 1932, care permitea chiriașului să rezilieze contractul de închiriere, în urma unei notificări făcute proprietarului. Locatarul făcuse această notificare. Prin facerea notificării, el se considera degajat de contract, deși avea o parte din imobil subînchiriat. Limbajul locatarului era, că pe el nu-l mai interesează ce face subchiriașul. Față de subchiriaș, proprietarul trebuia să activeze. Locatarul se socotea obligat numai la facerea notificării și această obligație el și-a îndeplinit-o.

Aceste susțineri ale locatarului nu au găsit aprobarea instanței de judecată.

Tribunalul a constatat că obligația locatarului nu era numai de a face notificare proprietarului, Locatarul mai trebuia să predea și imobilul liber, proprietarului. Lucrul acesta, din cauza rămânerei sublocatarului mai departe în imobil, nu l-a făcut locatarul. Iar de rămânerea mai departe în imobil a sub-locatarului, era răspunzător locatarul.

Doctrina se pronunță la fel, asupra obligației pe care o are în genere locatarul, de a răspunde de faptele sub-locatarului său.

Cităm din Planiol, Ripert și B. Perreau, vol. X din *Tratatul practice*, no. 557, asupra chestiunii, următoarele: „Le bail originaire subsiste, malgré le sous-location ou la cession. Il n'y a donc rien de changé, en principe du moins, dans les rapports du bailleur et du preneur. Ce dernier reste tenu de toutes les obligations naissant du bail... D'une manière plus générale, il assume la responsabilité de tous les manquements aux obligations naissant du bail. Cette responsabilité est même aggravée au cas de 'sous-location'”.

Răspunderea aceasta, pe care o are în genere locatarul pentru faptele sub-locatarului său, și-a găsit deci aplicatia, în speța soluționată de Trib. Ilfov.

HARITON UDREA
Judecător Tribunalul Ilfov

TRIBUNALUL SOMEȘ SECȚIA I-a

Audiența dela 28 Iunie 1932

Președenția d-lui ALEXANDRU ENIU, Jude-Președinte
Sentința civilă No. 1501

Litispendență. Art. 147 pr. civ. ardeleană. Casse cercuale pentru asigurări sociale. Aplicarea sechestrului asupra unor mașini. Terti. Contestație la urmărirea. Neadmisibilitatea acțiunii de executare. Art. 34 legea de urmărirea. Art. 46 legea XIX din 1907. Solidaritatea adjudecatarului cu antecesorul său pentru plata restanțelor datoriiilor publice de asigurări sociale.

1. *Există litispendență când două sau mai multe cereri, având același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți, sunt pendente înaintea a două sau mai multe instanțe din țară de același grad.*

Prin urmare, nu poate exista litispendență între o judecătorie de ocol și o casă cercuală pentru asigurări sociale, cea dintâi nefiind competentă de a judeca o contestațiune la urmărirea veniturilor publice chiar dacă contestația a fost intitulată acțiune de escindere; numai Cassa cercuală poate judeca în conf. cu art. 34 legea pentru urmărirea și perceperea veniturilor publice, contestația la urmărirea începute de ea.

2. *Conf. art. 46 legea XIX din 1907, pentru restanțele datoriiilor publice la asigurările sociale este responsabil față de Cassa cercuală nu numai datornicul originar, ci și proprietarul prezumat al întreprinderii. Din punctul de vedere al acestei răspunderi, care este solidară, identitatea exploatării debitorului originar se va aprecia după împrejurări, iar faptul cumpărării la licitație publică nu exclude dovedirea identității și nu degreveză de sarcina restanțelor de asigurări sociale obiectele sechestrate.*

Tribunalul,

Deliberând, asupra apelului introdus de Carol Munich, domiciliat în Dej, contra hotărârei no. 1855 din 1930, a Casei Cercuale pentru asigurările sociale din Dej, prin care s'a respins contestația apelantului, îndreptată contra procesului verbal de sechestru no. 1 lit. F, aplicat debitoarei „Fagus” S. A., propr. Munich Iosif, fabrică de cherestea din Târlisua.

În ce privește proba cerută de apelant prin audierea martorului Zegrean Alexandru.

Având în vedere că după cum rezultă din chiar procesele verbale despre publicațiile de licitație, anexate la dosar, prin aceste publicații, făcute de Administrația financiară care scosese în vânzare, pentru impozite restante averea debitoarei „Fagus”, a fost încunostiințată și Casa Cercuală din Dej; că așa fiind, dovada de martorul propus, fiind oferită asupra unei împrejurări care rezultă din acte, necontestate de părți, este inutilă și pentru considerentele de mai jos neconcludentă și urmează a se respinge ca atare.

În ce privește incidentul dilatoriu ridicat prin petiția de apel și susținut și oral astăzi, în instanță, prin care apelan-

tul pretinde că în cauza aceasta s'a adus deja alte două decizii și anume: deciziunea no. 679 din 1930 conform căreia sunt obligați personal membrii societății „Fagus”, la plata sumei restante și deciziunea 1589 din 1930 prin care se menține față de apelant sechestrul și pe care apelantul a atacat-o cu apel la Casa Cercuală de Asigurări. Există deci — afirmă apelantul — litispendența neputându-se admite darea mai multor hotărâri în aceeași cauză și referitor la același raport de drept, cu atât mai mult cu cât din partea apelantului, s'a înaintat și acțiune în escindere la judecătoria mixtă Dej.

Având în vedere că deciziunea cu no. 679 din 1930, din 31 Ianuarie 1930, nu este dată față de Carol Munich, apelantul de astăzi, ci față de proprietarii (expresie greșit utilizată de Casa Cercuală) societății anonime „Fagus” și anume 1) Munich Iosif; 2) Colonel Ștefan Ionescu, 3; Ing. Dumitru Marcu; 4) Dr. Ioan Giurgiu și 5) Coloman Feisterstein și are obiect obligarea numiților, ca solidari răspunzători pentru cotizațiile societății Fagus, față de Casa Cercuală din Dej, la plata cotizațiilor de boală, și accesorii în sumă de 172.117 lei, cu dobânzi până la achitare.

Că deciziunea no. 1589 din 1930, nefiind anexată de apelant la dosar, nu se poate constata dacă îl vizează direct pe acesta și dacă are același obiect cu deciziunea no. 1855 din 1930, atacată cu prezentul apel. De altfel, și contra deciziunii no. 1589 din 1930 și contra celeia cu no. 679 din 1930 s'a înaintat apel la Casa centrală a Asigurărilor sociale prin urmare acei cari le-au apelat, deci și Carol Munich, care a făcut apel contra primei decizii (1589 din 1930) au privit obiectul cauzelor judecate, ca fiind de atribuțiunea Casei centrale, deci diferit de acel al deciziunii atacate cu apelul de față, care cade în competența Tribunalului.

Având în vedere că din împrejurarea că apelantul Carol Munich a făcut și contestație contra procesului verbal de sechestru și acțiune de escindere înaintea judecătoriei mixte Dej, pentru scoaterea de sub sechestru a acelorași mobile, acțiune de escindere care s'a stins de menționata judecătorie, în baza art. 180 punct. 3 și 182 p. civ. maghiară, prin sentința no. 1991 din 1930 din 11 Martie 1930, nu denotă că a existat sau ar exista în speța litispendența invocată de apelant, nefiind vorba de judecarea aceleiași cauze înaintea a două instanțe deopotrivă competente de a statua, ci înaintea unei instanțe competente de a se pronunța asupra contestației, conform legii pentru urmărirea și perceperea veniturilor publice — în speța Casa Cercuală pentru Asigurările sociale din Dej — și înaintea judecătoriei mixte Dej, instanța necompetentă de a se pronunța asupra unei asemenea contestațiuni și înaintea căreia acțiunea de escindere s'a introdus în mod eronat de însuși apelantul actual.

Considerând că conform principiilor de drept există litispendență atunci când două sau mai multe cereri cari au același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți sunt pendente înaintea a două sau mai multe instanțe din țară, de același grad.

Că acest principiu este prevăzut și de procedura civilă maghiară prin art. 147 p. 1 al acestei proceduri, conform căruia în cursul procesului întentat, nu se poate intenta pentru același drept proces nou, nici înaintea acelei judecătorii, nici înaintea unei alte judecătorii (pendența procesului).

Având în vedere deci că din cele de mai sus rezultă în mod evident, că în speța nu este vorba nici de același obiect, nici de aceeași cauză, că în ce privește deciziunea no. 679 din 1930, nu este vorba nici chiar de aceleași părți; că în ce privește acțiunea de escindere, aceasta a fost în mod eronat dedusă de însuși apelantul Carol Munich înaintea unei instanțe care era necompetentă de a statua asupra unei asemenea contestațiuni îndreptate contra sechestrului aplicat pentru urmărirea de venituri publice.

Că prin urmare, excepțiunea litispendenței este neînte-meiată și se respinge ca atare.

In fond : Având în vedere susținerile părților și toate actele din dosarul care face obiectul acestui proces, precum și acele din dosarul judecătorei mixte Dej, cu no. 1991 din 1930, și actele trimise ulterior de Casa Cercuală pentru Asigurările sociale din Dej și de Casa Centrală pentru Asigurările Sociale, se constată în fapt că Societatea „Fagus” ajungând în stare de insolvabilitate și neputând achita impozitele către stat, mașinile fabricii de cherestea din Târlișua au fost vândute prin licitație publică, urmându-se de Administrația financiară a județului Someș, ajungând în proprietatea lui Herscovici Izrael și Schwartz Benjamin, asupra cărora s'a adjudecat la licitație.

Apelantul Carol Munich, fiul unuia din componenții firmei „Fagus”, sau din membrii societății anonime, Iosif Munich, pretinde că ar fi cumpărat dela adjudecatarii menționați, fabrica societății „Fagus”.

Nu face însă această dovadă, neanxând contractul nici în original, nici măcar în copie și neanxând actele prin care autorii săi au fost declarați adjudecatarii fabricii „Fagus”, în urma licitației anterioare.

Casa cercuală pentru asigurările sociale din Dej, pentru cotizațiile cari se datorau de întreprinderea Fagus, o urmărește și ea la rândul ei, conform legii pentru urmărire și percepere, aplicând sechestrul asupra unei mașini cu aburi, unui cazan cu aburi, unui gater de 30 țoli, unui gater de 18 țoli, 6 circulare de diferite dimensiuni, unui circular pendul, dela Schwartz Benjamin și Herscovici Izrael, cumpărători ai acestor obiecte, (Proc. verbal no. 1 din 1930, H. Sch. din 24 Februarie 1930).

Procesul verbal de sechestrul este atacat de apelantul Munich Carol prin contestația înregistrată de Casa Cercuală la No. 1589 din 10 Martie 1931. Prin contestație se afirmă că în urma licitației, Fabrica Societății Fagus care nu putuse plăti impozitele către stat, a fost adjudecată asupra lui Herscovici Izrael și Schwartz Benjamin și că dela aceștia ar fi cumpărat-o apelantul prin contractul pe care deocamdată nu-l poate prezenta Casei Cercuale deoarece afirmă contestatorului apelant, nu era „taxat”. (Nu se plătesc taxa de înregistrare și nu se știe dacă a fost sau nu timbrat la facerea lui).

Prin deciziunea no. 1855 din 1930, din 15 Aprilie 1930, Casa cercuală, pentru asigurările sociale din Dej, respinge contestația, motivând că Herscovici și Schwartz au cumpărat mașinile fabricii la licitație publică cu scopul de a le revinde lui Carol Munich, fiul primului „coproprietar” al societății „Fagus”, care de altfel nici n'a prezentat contractul taxat de Administrația financiară în termenul ce i s'a acordat de Casa cercuală. Că mai adaugă prima instanță, art. 46 din legea XIX din 1907, prevede clar că pentru restanțele datoriiilor publice de asigurări sociale, este responsabil față de Casa, nu numai datornicul original, ci și proprietarul prezent, adică succesorul. Nu exclude apoi identitatea întreprinderii nici chiar împrejurarea, că succesorul a obținut-o dela acei cari au cumpărat-o în licitația publică deschisă contra antecesorului, când identitatea aceasta a întreprinderii nu se poate stabili. Ori identitatea întreprinderii în cazul de față, este pe deplin stabilită, ceea ce recunoaște însuși contestatorul, care afirmă că nu are intenția deocamdată de a o pune în funcțiune. Deci, fiind evidentă intenția de eludare a drepturilor Casei cercuale, — încheie aceasta — contestația a trebuit respinsă.

Apelantul, prin petiția de apel și oral în instanță, a susținut pe lângă excepția litispendenței, analizată mai sus, că în calitate de cumpărător din mână liberă, numitul nu ar fi obligat la plata datoriiilor societății „Fagus” deoarece nu continuă comerțul sau industria Societății, neavând nici firmă

înregistrată cu acest scop, apoi Casa cercuală, având cunoștință de licitația anterioară, trebuia să se prezinte și ea spre a-și valorifica drepturile. În ce privește calitatea atribuită apelantului de fiu al unui prim „coproprietar”, numitul afirmă că tatăl său nu era coproprietar, ci numai membru în fosta direcțiune și că avea dreptul să cumpere. Apelantul mai susține că dacă ar fi avut cunoștința că în afară de 50.000 lei, în sensul condițiilor de licitație, mai avea să plătească și 172.000 lei, pentru taxe restante, n'ar fi cumpărat obiectele nici el, nici antecesorii săi.

Având în vedere că aceasta fiind situația în fapt și susținerile părților, urmează a se vedea dacă în drept apelul de față este sau nu fondat.

Având în vedere că în conformitate cu disp. art. 46 al. III din legea III din 1907, pentru restanțele datoriiilor publice de asigurări sociale este responsabil față de Casa cercuală nu numai datornicul original, ci și proprietarul prezent al întreprinderii (succesorul). Din punct de vedere al acestei răspunderi, care deasemenea este solidară, identitatea exploatarei debitorului original, se va aprecia după împrejurările de fapt, iar împrejurarea cumpărării la licitație publică nu exclude dovedirea identității.

Considerând că din articolul citat rezultă că datoriiile publice de asigurări sociale grevează obiectele vândute prin licitație, indiferent că licitația s'a ținut la cererea unei alte autorități — în speță a administrației financiare pentru impozite datorate — sau de un particular; că, prin urmare, Herscovici și Schwartz neputând cumpăra mașinile fabricii decât cu sarcinile existente — cari, fiind vorba de datorii publice de asigurări sociale, n'a putut fi purgare prin licitație și adjudecare, n'a putut să le transmită (chiar dacă am presupune că transmisiunea n'a fost simulată) apelantului, decât așa grevate.

Că afirmațiunea apelantului, că nici el, nici autorii săi n'au cunoscut existența sarcinilor și că dacă le-ar fi cunoscut n'ar fi cumpărat, nu are nici măcar aparența seriozității, întrucât orice cumpărător înainte de a contracta — dacă este contractant serios și nu camuflat — cercetează și se informează dacă imobilul, fabrica sau mașina, sunt sau nu grevate de datorii, ceea ce în speță apelantului i-ar fi fost foarte ușor să afle dela chiar Casa Cercuală, unde urma să se intereseze dacă proprietarul anterior a achitat la timp datoriiile publice de asigurare soc. și în caz contrar la ce sumă se cifrează restanțele.

Că în ce privește afirmațiunea că apelantul nu continuă comerțul sau industria societății „Fagus”, numitului îi incumbă datoria să facă dovada acestei afirmațiuni; el trebuia să probeze în sensul art. citat, identitatea exploatarei debitorului original, ori nici în contestație, nici în apel n'a produs vreo dovadă în acest sens, ba ceva mai mult, n'a produs, cu tot timpul pe care l-a avut, până astăzi, contractul original prin care pretinde că a cumpărat fabrica de cherestea dela Herscovici și Schwartz, nici actul prin care li s'a adjudecat acestora acea fabrică la licitația anterioară și din care acte s'ar fi putut deduce atât seriozitatea sau simulația cumpărării, buna sau reaua credință a apelantului, precum și condițiunile în cari vânzarea din mână liberă a avut loc.

Considerând și susținerea apelantului că intimata având cunoștință de licitația anterioară, trebuia să se prezinte și ea spre a-și valorifica drepturile, intimatei, în calitate de autoritate publică, pentru datoriiile publice de asigurări sociale și nu-i poate fi impusă această obligațiune, ea având dreptul să-și urmărească debitorii pentru plata cotizațiilor separat de urmărirea pornită de Administrația financiară și aceasta e baza legii pentru modificarea și completarea unor dispoz. din legile asigurărilor sociale aplicabilă în tot cuprinsul țării, publicată în Monitorul Oficial no. 146 din 4 Iulie 1924 și a legii pentru urmărirea și perceperea veniturilor publice; că, prin urmare, nu este esențială în acest proces împrejurarea

rea — dovedită de altfel prin actele dosarului, necontestate de părți — că intimata a avut cunoștință despre ordonarea și data licitației și așa fiind proba cu martori care s'a respins, era și neconcludentă în soluționarea prezentului apel.

Având în vedere că față cu cele expuse mai sus, devine inutil a se mai discuta dacă tatăl apelantului, avea calitatea de „coproprietar” al fabricii, Societății „Fagus” sau de membru în fosta direcțiune a societății, fiind evident că apelantul, chiar dacă ar fi contractat în mod serios și nu simu-

lat, este răspunzător solidar cu debitorii anteriori de restanțele datorilor publice de asigurări sociale, nedovedind că el n'ar continua exploatarea întreprinsă de acei debitori.

Că, dar, apelul este nefondat și urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Alexandru Eniu, jude-șef, Tribunalul respinge apelul, etc.

(ss) A. Eniu, Emil Hanganu.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚA STREINĂ

Curtea de Apel din Genua 5 August 1930

Responsabilitate. Nu răspund moștenitorii, când faptul prejudiciabil datorit culpei autorului, s'a produs după moartea acestuia.

Proprietarul unei vile, nelocuită din timp în timp, pentru a se apăra contra furturilor repetate cu persistență, a așezat într'un dulap deschis o sticlă de otrăvă, purtând eticheta „vin alb sec”. După moartea proprietarului, moștenitorii, fără să-și dea seama, au lăsat dulapul în aceleași condițiuni. Un zidar, chemat la vilă pentru a executa unele lucrări, a destupat în secret sticla, și crezând că bea vin, a fost otrăvit. În urma acțiunii soției decedatului, contra moștenitorilor proprietarului vilei, Curtea din Genua, admitând că faptul aceluia care a așezat otrava este ilicit, exclude responsabilitatea moștenitorilor, pe motivul că faptul dăunător s'a realizat după moartea persoanei, din a cărei culpă a fost determinată moartea. (Din Rev. trim. de dr. civ. no. 1 din 1930, pag. 237).

NOTĂ. — D-l Domenico-Riccardo Peretti-Griva, în observațiile pe care le face asupra deciziei Curții din Genua, aprobă decizia dată. După d-sa, despre o responsabilitate ereditară nu poate să fie vorba, în speța judecată, fiindcă această responsabilitate nu există în momentul morții autorului. Responsabilitatea nu poate să apese nici asupra moștenitorilor, fiindcă nici o culpă nu li se poate imputa acestora. Faptul dăunător în cazul acesta, din imposibilitatea de a-l atribui unui subiect culpabil, trebuie considerat ca determinat printr'un caz fortuit.

Argumentația aceasta nu poate să fie mulțumitoare, căci nu poate să fie deosebire între situația, când rezultatul dăunător s'a petrecut după moartea autorului și situația, când acest rezultat s'ar fi petrecut înainte de moartea autorului.

Într'adevăr, dacă faptul dăunător s'ar fi petrecut înainte de moartea autorului, între acest fapt și culpă existând conexiune, el expunea pe autorul faptului la daune. La aceste daune urmau să fie obligați și moștenitorii, care acceptau succesiunea, fiindcă moștenitorii succedând la drepturile autorului, ei succedau și la obligațiile lui.

Dacă rezultatul dăunător s'a petrecut după moartea autorului, însă din culpa sa, aceeași conexiune există între culpă și fapt.

Autorul, în cazul acesta, nu mai este în viață, pentru a i se cere lui repararea daunelor.

Patrimoniul său însă este grevat de repararea daunelor, după cum era grevat și când faptul fiind săvârșit în viață, se cerea repararea daunelor dela moștenitori, în calitatea lor de succesori.

Moștenitorii acceptând succesiunea, vor răspunde deci de daune.

Dar d-l Peretti-Griva mai emite și o altă părere, care este

inacceptabilă. D-l Peretti-Griva consideră faptul, ca determinat printr'un caz fortuit. Și aceasta o face, fiindcă după d-sa, nu se găsește un subiect, care să poată fi răspunzător de daune.

Or, în cauza judecată, exista o culpă, care era culpa autorului. Prin existența ei, nu se mai putea vorbi de cazul fortuit. De cazul fortuit nu se putea vorbi, decât numai în cazul când nu era la mijloc o culpă.

S'a văzut că nici teama, că nu se găsește cine să răspundă, nu are temeinicie. Căci răspunderea o are, cine succede în patrimoniul autorului.

HARITON UDREA
Jude Trib. Ilfov

A apărut :

JURISPRUDENȚA REZUMATĂ Vol 1 Cuprinzând: Decizii civile și comerciale privitoare la procese din Ardeal, judecate în cursul anilor 1921 - 1931, cu INDEX ALFABETIC pe materii și pe articole, întocmită de SEVER ANDRU, Doctor în Drept, Avocat. Volumul este tipărit pe hârtie ve i. ă și conține 740 pag. format mare. Prețul 500 lei. Comandele se primesc la *Curierul Judiciar*, București, Artelei 5 Se expediază contra cost.

A apărut :

LEGEA PT. AUTORIZAREA STĂRII DE ASEDIU din 4 Februarie 1933. Publicată în „Monitorul Oficial” No. 29 din 4 Februarie 1933, însoțită de Expunerea de motive, Avizul Consiliului Legislativ, Decretul Regal No. 201/933. Prima ordonanță pt. aplicarea stării de asediu 1933 și Legea pt. starea de asediu din 1864.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorului nostru Mihail Stama, singurul împuternicit pentru provincie, D-l C. Petculescu fiind pentru Capitală, și a binevoi să trimeată achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația Revistei „CURIERUL JUDICIAR”. București, Artelei 5, notând pe cotorul mandatului poștal, abonamentul datorat partida No. . . .

Cei-ce și-au schimbat adresele, sunt rugați a ne comunica noua D-lor adresă spre a putea primi regulat revista.